

๓๙๙.๒๐๑๑

๗๑๕๖

๗.๓

การประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญาพันธ์

ของ

วงศ์เทพ โรจนถาวร

๒๒ พ.ค. ๒๕๔๐

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม ๒๕๔๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๓๑๒

การประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
วงศ์เทพ โรจนถาวร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2540

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษา ปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้รักษาการแทน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 22 คน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 12 คน หัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 12 คน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 58 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 6 คน ในจังหวัดสมุทรปราการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับ การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานและสาเหตุของปัญหา สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ และการทดสอบ สมมติฐาน โดยสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

EVALUATION ON DISTRICT SUPERINTENDENT'S PERFORMANCE IN
EDUCATION, RELIGIOUS AND CULTURAL AFFAIRS
IN CHANGWAT SAMUTPRAKAN

AN ABSTRACT

BY

VONGTHAPE ROJANATHAVORN

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakarinwirot University

March 1997

The purposes of this study were : 1) to evaluate the district superintendents' performance in education, religious and cultural affairs in Samutprakan Provinceal 2) to study problems of the district superintendents' job performance in education, religious and cultural affairs in Samutprakan Provinceal.

The sample of this study consisted of 22 administrators of secondary schools in the Department of General Education, 12 office administrators' of The National Primary Education District Commission, 12 office administrators' of the District Non-Formal Education Center, 58 administrators of private schools and 6 district superintendents in Samutprakan Provinceal.

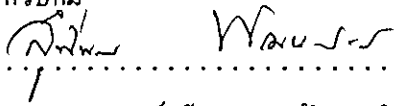
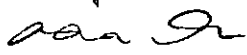
The tools for this study were devided into two sets. The first was a set of a 5 - rating scale questionnaire designed to evaluate the level of district superintendents' job performance. The second was an interview form to survey the opinion of the district superintendents regarding various problems incountered and thecauses of such problems. The data analysis was accomplished by means, standard deviation, percent, frequency and t-test.

The study finding revealed that

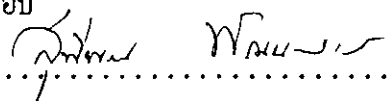
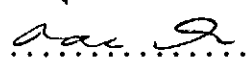
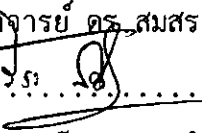
1. District superintendents' job performance in the area of education, religious and cultural affairs were at the moderate level.
2. Problems regarding job performamce in education, religious and cultural affairs were also at the moderate level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

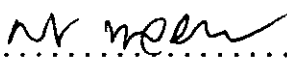
คณะกรรมการควบคุม

 ประธาน
(อาจารย์สุทิพรธ วัฒนพานิชย์)
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อ่อน้อย)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(อาจารย์สุทิพรธ วัฒนพานิชย์)
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อ่อน้อย)
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.วีระ สุภากิจ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างสูงจากอาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ ประธานกรรมการควบคุมการทําปริญญาโท รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อ่อน้อย กรรมการควบคุมปริญญาโท ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ๆ และคอยติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดทําปริญญาโทอยู่เสมอ ตลอดจน ดร.วีระ สุภากิจ กรรมการเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันมีคุณค่ายิ่งทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สมบูรณ์สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยทุกประการ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน คือ นายบรรจง ศศิธรานุกร ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ นายวีระศักดิ์ ปิ๋ว ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ นายบุญส่ง พลอยขาว ประธานสภาวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรปราการ นายบรรเลง รอดแดง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรปราการ นายเอี่ยม แก้วภู่ ประธานชมรมการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ที่กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และขอขอบคุณ คุณบุญเย็น มีแก้ว ตลอดจนเพื่อน นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา รุ่น 20 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการช่วยเหลือเป็นกำลังใจและคอยกระตุ้นเตือน จนทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณโสภีวรรณ เด็กหญิง ปรียวรรณ เด็กชายฉัตรนันท์ เด็กชายฐิตินันท์ โรจนถาวร ที่คอยให้กำลังใจและเป็นกำลังใจตลอดมา

สำหรับคุณความดีอันพึงมีของปริญญาโทฉบับนี้ ขออุทิศให้คุณพ่อ คุณแม่ และบูรพาจารย์ทุกท่านที่เป็นผู้วางรากฐานทางการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

วงศ์เทพ โรจนถาวร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	2
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การบริหารและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	8
	ภารกิจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	11
	โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	16
	อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ	18
	การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรม	20
	ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ	23
	สภาพข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ	25
	ปัญหาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	30
	การประเมินผลการปฏิบัติงาน	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
	สมมติฐานงานวิจัย	42

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	75
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	75
	การวิเคราะห์ข้อมูล	77
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
	อภิปรายผล	80
	ข้อเสนอแนะ	84
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	85
	บรรณานุกรม	86
	ภาคผนวก	90
	ประวัติของผู้วิจัย	113

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษากำหนดเป็นรายข้อ	51
2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศาสนา กำหนดเป็นรายข้อ	55
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการวัฒนธรรม กำหนดเป็นรายข้อ	58
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์ ค่าสถิติ t ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมโดยรวม	61
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อำเภอ ด้านการศึกษา กำหนดเป็นรายข้อ	62
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อำเภอ ด้านการศาสนา กำหนดเป็นรายข้อ	66
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อำเภอ ด้านการวัฒนธรรม กำหนดเป็นรายข้อ	69
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา ค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์ ค่าสถิติ t ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมโดยรวม	72
9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวม 3 ด้าน	73

ภูมิหลัง

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีศึกษาธิการอำเภอเป็นหัวหน้าส่วนราชการ เป็นผู้แทนกระทรวงรับผิดชอบการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับอำเภอ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่งมาประจำอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอ ปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา 63 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 108 ตอนที่ 156 : 21) และตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 (ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109 ตอนที่ 45 : 28) กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญเกี่ยวกับการประสานแผน และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวงและแผนจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงภายในอำเภอ และเป็นหน่วยข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในอำเภอ ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงภายในอำเภอ ปฏิบัติการตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หรือศึกษาธิการอำเภอ หรือตามที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งมีได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในอำเภอโดยเฉพาะ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ปัจจุบัน องค์กรทางการศึกษาได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยมีการออกกฎหมายขึ้นมาใช้ในองค์กร นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการยังได้ก่อตั้ง ปรับปรุงและพัฒนาองค์กรขึ้นหลายกรมกอง บางกรมมีหน่วยงานทางการศึกษากระจายอยู่ทั่วไป ทั้งในส่วนกลางและส่วน

ภูมิภาค สำหรับส่วนภูมิภาคบางหน่วยยังขึ้นกับส่วนกลาง ซึ่งกรมกองจะทำการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด จึงทำให้ศึกษานิเทศก์อาเภอมีปัญหาในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษานิเทศก์ในส่วนภูมิภาค (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์. 2533 : 10) กระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนดบทบาทหน้าที่ให้สำนักงานศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติใหม่ในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ข้อมูลและสถิติวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามประเมินผล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์. 2534 : 2) และได้ปรับปรุงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษานิเทศก์อาเภอให้มีความชัดเจนขึ้น โดยกำหนดให้ปฏิบัติตามภารกิจ 3 ฐานะ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2532 เป็นต้นไป คือ ฐานะ กระทรวงศึกษานิเทศก์และองค์การกลางทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ฐานะ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ และฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษานิเทศก์และครุสภา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์. 2534 : 3 - 7)

การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อาเภอ ภายหลังจากการที่กระทรวงศึกษานิเทศก์ได้กำหนดบทบาทให้สำนักงานศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ และปรับปรุงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน โดยปฏิบัติตามภารกิจ 3 ฐานะดังที่กล่าวแล้วข้างต้น แต่การปฏิบัติงานยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ซึ่งจากการสำรวจของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ (2533 : 43 - 44) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามภารกิจด้านการศึกษาศาสนาและการวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษานิเทศก์อาเภอ รวมทั้งการปฏิบัติงานศูนย์ 3 ศูนย์ และภารกิจ 3 ฐานะ ได้แก่

ก) บุคลากรในการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษานิเทศก์อาเภอมีน้อยและขาดความรู้ความชำนาญด้านวิชาการ

ข) ขาดงบประมาณในการปรับปรุงสำนักงาน สำนักงานคับแคบไม่เป็นสัดส่วน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะอาศัยอยู่บนที่ว่าการอาเภอ

ค) ขาดวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีและเครื่องอำนวยความสะดวก

การปฏิบัติงานในบทบาทของศูนย์ 3 ศูนย์ หน่วยงานอื่นไม่ยอมรับบทบาท ขอบข่ายของงานไม่ชัดเจน ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในการประสานงานการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมมีน้อย ขอบข่ายของงานไม่ชัดเจน การปฏิบัติงานไม่สามารถดำเนิน

ไปด้วยความราบรื่น แม้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอก็ยังเข้าใจไม่ตรงกัน จึงเป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาคจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น มีหลายระดับ หลายประเภท และมีหลายหน่วยงานช่วยกันจัด โดยมีสำนักงานศึกษาธิการอำเภอช่วยประสานงานและช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวมาแล้ว แต่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอยังคงมีอัตราคงเดิม มีทรัพยากรในการปฏิบัติงานเท่าเดิม การประสานงานดำเนินงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ตลอดจนการดำเนินงานการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอจะมีความแตกต่างกันตามช่วงระยะเวลา สถานที่ และบุคลากรที่ร่วมงาน

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ศึกษาธิการอำเภอได้พยายามปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน 3 ด้าน แต่จากภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจำนวนมากและกว้างขวาง โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในอำเภอจะต้องออกปฏิบัติในพื้นที่ที่เป็นส่วนใหญ่ และมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่กล่าวมา ซึ่งยังมิได้รับการแก้ไข พอเป็นข้อบ่งชี้ว่าการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอยังมีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่หลายประการ โดยเฉพาะบุคคลที่ร่วมงาน ซึ่งจะคิดแปลกแตกต่างกันไปตามความแตกต่างด้านเวลา สถานที่และตัวผู้ร่วมงานเอง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าประเมินการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอว่าอยู่ในระดับใด โดยแยกประเด็นออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการศาสนา และด้านการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่เป็นจริงอันจะเป็นประโยชน์แก่การปรับปรุงงานในหน้าที่ศึกษาธิการอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ตามความเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมว่า ในการปฏิบัติงานแต่ละด้านนั้น ศึกษานิเทศกรอำเภอได้ปฏิบัติงานมากน้อยอยู่ในระดับใด และได้ทราบถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งสามารถจะนำไปเป็นแนวทางวางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอ โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศกรในการมอบหมายอำนาจในการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษานิเทศกรต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอในภาระงาน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการศาสนาและด้านการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการและศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอ ในภาระงาน 3 ด้าน ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และศึกษานิเทศกรอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2539

จำนวน 104 คน จำนวนเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 22 คน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 12 คน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 12 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 58 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 6 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนเป็น

3.1.1 ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้แก่

3.1.1.1 อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาราชการแทน

โรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1.1.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้า

การประถมศึกษาอำเภอ

3.1.1.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

และผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

3.1.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษา

3.1.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนเป็น

3.2.1 ระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในภาระงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

3.2.2 ปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในภาระงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์อำเภอประจำอำเภอ และกิ่งอำเภอ รวมทั้งผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการแทน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

2. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบที่ศึกษานิเทศก์ต้องปฏิบัติงานในภาระงาน 3 ด้าน ที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนด คือ

2.1 ด้านการศึกษา หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จะต้องปฏิบัติในภาระงานเกี่ยวกับการประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการ กากับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผล ตลอดจนการตั้งและจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานด้านการศึกษา

2.2 ด้านการศาสนา หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จะต้องปฏิบัติในภาระงานเกี่ยวกับการประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศาสนา แผนปฏิบัติการ กากับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผล ตลอดจนการตั้งและจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานด้านศาสนา

2.3 ด้านการวัฒนธรรม หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จะต้องปฏิบัติในภาระงานเกี่ยวกับการประสานและจัดทำแผนพัฒนาการวัฒนธรรม แผนปฏิบัติการ กากับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผล ตลอดจนการตั้งและจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานด้านการวัฒนธรรม

3. ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารหรือผู้รักษากรแทนผู้บริหารของหน่วยงาน สถานศึกษา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษากรแทน โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรมสามัญศึกษาให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ

3.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ

3.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากกรมการศึกษา

นอกโรงเรียน ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาหรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการ
การศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์บริการการศึกษา ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หมายถึง
ผู้จัดการโรงเรียน/ครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการที่ทำหน้าที่บริหารงานของโรงเรียนเอกชนใน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและขอเสนอ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
2. ภารกิจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
 - 2.1 ขอบข่ายหน้าที่และลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
 - 2.2 การปฏิบัติงานในฐานะต่าง ๆ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
3. โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
4. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ
5. การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนาและการ

วัฒนธรรม

6. ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ
7. สภาพข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมใน

จังหวัดสมุทรปราการ

8. ปัญหาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
9. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ซึ่งถือกันว่าเป็นสัตว์สังคม ในทางทฤษฎีนั้น มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "การบริหาร" ไว้ต่างกัน บางท่านถือว่าการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม บางท่านถือว่าการบริหารงานเป็นวิธีการแก้ปัญหา (Problem Solving) อย่างหนึ่ง การมองการบริหารในแง่นี้เป็นการมองดูการกระทำในการบริหารงานของผู้บริหารมากกว่าที่จะแสดงถึงความหมายของการบริหาร อย่างไรก็ตาม การบริหารจะเริ่มมีมาตั้งแต่

เมื่อใดยังไม่มีใครทราบได้ แต่ก็เชื่อว่าจะต้องมีและเกิดขึ้นเมื่อคนมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปอย่างแน่นอน (เจริณผล สุวรรณโชติ. 2519 : 1) เกี่ยวกับการบริหาร และแนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารนี้ มีนักวิชาการและนักบริหารหลายท่านได้กล่าวไว้ในทัศนะต่าง ๆ กัน

เทอร์รี่ (เจริณผล สุวรรณโชติ. 2519 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Terry. 1977 : 1) ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การอำนวยการ (Actuating) และการควบคุม (Controlling) ที่ถูกพิจารณาจัดทำขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กำลังคนและกำลังทรัพย์ที่มีอยู่ ส่วนกู๊ด (Good. 1973 : 14) สรุปถึงการบริหารไว้คล้าย ๆ กัน โดยกูดให้ทรรศนะไว้ว่า การบริหารเป็นการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม การจัดการในเรื่องเกี่ยวกับการงานหรือกิจการในโรงเรียน รวมทั้งการบริหารธุรกิจโรงเรียน โดยมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะต้องเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน และบุคคลอื่นในโรงเรียน วัสดุการสอนและการแนะแนวทางการศึกษา เป็นต้น

สำหรับ เฮอร์เชย์ และบลานชาร์ด (ชลิตา สรมณี. 2525 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Hersey and Blanchard. 1972 : 3) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นงานที่เน้นการปฏิบัติเกี่ยวกับตัวบุคคล โดยอาศัยทั้งรายบุคคลและกลุ่มบุคคล เพื่อให้กิจกรรมนั้นบรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน จึงเห็นว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของการบริหารทรัพยากรทั้งด้านตัวบุคคล เงิน วัสดุ และสิ่งอื่นที่นำมาใช้ในการจัดการ

เมื่อประมาณ 40 ปีเศษมานี้ วงการบริหารทั่วไปได้ยอมรับหลักการบริหารของ กุลิก (ภิญโญ สาคร. 2516 : 71 ; อ้างอิงมาจาก Gulick. n.d.) ที่ได้กล่าวว่าหลักการบริหารนั้นคือ POSDCORB ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 7 ประการคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารเกี่ยวกับตัวบุคคล (Staffing) การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) การรายงาน (Reporting) และการจัดงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งหลักการนี้ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันมาก

สมพงษ์ เกษมสิน (2517 : 6) มองการบริหารไปในอีกแง่มุมหนึ่ง โดยเน้นว่าการบริหารนั้นเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resources) มาประกอบการตามกระบวนการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วน วิทยุ สาร (2516 : 1) กล่าวถึงหลักการบริหารในเชิงของการประกอบ การหรือการประกอบกิจกรรมอย่างมีวัตถุประสงค์ โดยกล่าวเน้นว่า การบริหารนั้นก็คือกิจกรรม ต่าง ๆ ที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน ดังนั้นการบริหารจึงเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ อยู่ถึง 4 ประการดังนี้

1. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ความร่วมมือระหว่างบุคคลต่าง ๆ
3. การกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
4. มีวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างแน่ชัด ในการกระทำกิจกรรมนั้นด้วย

โดยสรุปแล้ว การบริหารก็คือ วิธีการทั้งหลายที่ต้องอาศัย ทั้งความรู้และความสามารถในการกระทำร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการบริหารมาประกอบการในการดำเนินการ เพื่อให้ ให้งานบังเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

สมาน รังสิโยกฤษณ์ (2525 : 1) เสนอหลักการและแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลัก การบริหารไว้ดังนี้ การบริหารหมายถึงการดำเนินการหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ กิจกรรมนั้นบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นทรัพยากรการบริหาร อันได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการหรืออีกนัยหนึ่งการบริหารก็คือการทำงานให้ สำเร็จตามเป้าหมาย โดยการทำงานต้องอาศัยคนอื่นและปัจจัยอื่นมาช่วยในการดำเนินการ ด้วย สำหรับ ชิมมอน และคนอื่น ๆ (สมาน รังสิโยกฤษณ์. 2525 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Simon and others. 1960 : 3) ได้กล่าวเน้นถึงหลัก

บริหารไว้ว่า การบริหาร (Administration) หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้สำเร็จวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

ในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินการกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม บุคคลหรือผู้บริหารก็ต้องมี พื้นฐานความรู้ด้านการบริหารหลายประการประกอบกัน ในอันจะนำหลักการต่าง ๆ เหล่านั้นมา ใช้หรือปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลไปสู่การพัฒนางานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่นั้น ให้ดำเนินไปได้ด้วยดี เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยสรุปแล้วงานหลัก ของการบริหารนั้นเมื่อมีปัจจัยทางการบริหารพร้อมทั้งด้านบุคคล เงิน วัสดุและการจัดการแล้ว จะต้องมียอดประกอบคือ

1. การประสานงานและติดต่อเกี่ยวข้องกับหน่วยงานฝ่ายอื่น ๆ ในลักษณะ Two-way Communication คือต้องเป็นการติดต่อซึ่งกันและกัน
2. การบังคับบัญชา กากับ ดูแล ติดตามผล
3. การจัดระบบกระบวนการบริหารและให้ม้วงจรป้อนกลับ (Feedback) อย่างมีผลดี
4. การกำหนดเป้าหมาย แผนงานที่เด่นชัด เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
ศึกษาศึกษาอาเภอ ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้บริหารในระดับอาเภอของกระทรวงศึกษาศึกษา
รับผิดชอบการบริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับ
อาเภอ จึงต้องเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ในด้านการบริหารเป็นอย่างดี เพื่อจักได้นำหลักการการบริหาร
ไปสู่การปฏิบัติ

ภารกิจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอ

สำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษาเป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยมีศึกษาศึกษาอาเภอเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำอาเภอ ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษาส่งมาประจำ ทาหน้าที่ช่วยเหลือนายอาเภอ ในการปฏิบัติราชการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษา พ.ศ. 2535 พอสรุปได้ดังนี้

1. ขอบข่ายหน้าที่และลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอ
งานในหน้าที่ของกระทรวงศึกษาศึกษาในระดับอาเภอที่สำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้น เป็นงานของกรมต่าง ๆ และส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม จำนวน 14 กรม และในจำนวนกรมเหล่านี้มีสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษาเท่านั้นที่แบ่งส่วนราชการออกเป็นส่วนภูมิภาค คือ สำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาศึกษาที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ซึ่งมีกรมต่าง ๆ ในสังกัดรับผิดชอบเป็นงานที่กระจายอยู่ในภูมิภาคเป็นส่วนใหญ่ กรมใดไม่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคจะมอบหมายภารกิจหน้าที่ของกรมนั้น ให้สำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอรับผิดชอบ สำหรับงานของกรมที่มีหน่วยงานอยู่ในส่วนภูมิภาค สำนักงานศึกษาศึกษาอาเภอจะทาหน้าที่ประสานงานในด้านการจัดกิจกรรม

การศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกัน ตลอดจนการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายจะ เร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมให้มีความคล่องตัวและสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น โดยจะปรับปรุงโครงสร้างและองค์กรกลางการบริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ให้สามารถทำหน้าที่ในการประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจติดตามประเมินผล การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมติที่ประชุมอธิบดี ครั้งที่ 13/2526 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2526 และ ครั้งที่ 5/2527 เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2527 จึงกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาค มีฐานะเป็นตัวแทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ และได้กำหนด บทบาทหน้าที่ให้ปฏิบัติในลักษณะ 3 ศูนย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 25 - 38) ได้แก่

1.1 ศูนย์ข้อมูล สถิติและวางแผน มีนโยบายที่จะให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นศูนย์กลางการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับจังหวัด และอำเภอ เพื่อใช้ในการบริหารงาน วางแผนงานโครงการ รวมทั้งการให้บริการข้อมูลสถิติแก่หน่วยงานหรือสถานศึกษาต่าง ๆ โดยใช้ เทคโนโลยีหรือวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยสร้างระบบข้อมูลให้ประสานสัมพันธ์ทั้งในระดับจังหวัด เขต กระทรวง

1.2 ศูนย์บริการและประสานงาน เป็นงานที่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เพื่อให้ บริการ ประสานงานแก่ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในเขต จังหวัดและอำเภอ โดยลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป เช่น งาน บริหารบุคคล ด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ เป็นต้น

1.3 ศูนย์ติดตามและประเมินผล มีนโยบายที่จะให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอทำหน้าที่เป็นศูนย์ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตาม แผนงานโครงการของหน่วยงานหรือสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในเขต จังหวัดและเขตการศึกษา กรม กระทรวงและรัฐบาล

2. การปฏิบัติงานในฐานะต่าง ๆ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

การปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีข้อมูลทางปฏิบัติหลายประการ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลสถิติและการวางแผนการจัดระบบการเก็บข้อมูลยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ขาดการศึกษาวิเคราะห์เพื่อไปสู่การวางแผนการบริการและประสานงานยังขาดระเบียบ และรูปแบบการประสานงานให้เกิดอำนาจการต่อรอง ทำให้การประสานงานในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความยากลำบาก การติดตามประเมินผลขาดเครื่องมือ ขาดนักวิชาการที่จะทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ติดตามประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงให้มีความชัดเจน โดยกำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามภารกิจ 3 ฐานะ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2532 เป็นต้นไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.(ก) : 5 - 9) ได้แก่

2.1 ในฐานะกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรกลางทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้นำกระทรวงในระดับอำเภอ ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอ ในส่วนที่เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมอำเภอขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของกรมต่าง ๆ ในกระทรวงที่อยู่ในพื้นที่อำเภอ เพื่อร่วมกันปฏิบัติหน้าที่พิจารณาแนวทางการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยมีสำนักงานศึกษาธิการอำเภอทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

2.1.1 จัดทำข้อมูลและระบบสารสนเทศทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมอำเภอ

2.1.2 จัดทำแผนและแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดและความต้องการของท้องถิ่น

2.1.3 เสนอความต้องการด้านงบประมาณ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของหน่วยงาน สถานศึกษาและศาสนสถานต่อจังหวัด

2.1.4 ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในอำเภอ

2.1.5 ติดตามประเมินผลการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
ในอำเภอ

2.1.6 สนับสนุนการดำเนินการด้านการศึกษา การศาสนาและ
การวัฒนธรรมของหน่วยงาน สถานศึกษา ศาสนสถาน มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ในอำเภอ

2.1.7 ประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกันและให้เกิดประสานสัมพันธ์
ในการจัดการศึกษา

2.1.8 จัดและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกิจการพิเศษ ได้แก่
งานพัฒนาชนบท การป้องกันยาเสพติด งานป้องกันและแก้ปัญหาความไม่สงบ งานการศึกษา
เพื่อความมั่นคงของชาติและงานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

2.2 ในฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นส่วนราชการส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
มอบหมาย สั่งการ และปกครองดูแลเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ
และอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของปลัด
กระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวงตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่น
ตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับและมติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
ศึกษาธิการอำเภอ คือ

2.2.1 การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการของหน่วยงาน
สังกัดกระทรวงในอำเภอให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง

2.2.2 กำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน
โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ

2.2.3 มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ
คำสั่ง ข้อบังคับ และมติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.3 ในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กับกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและ
คุรุสภาอำเภอ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.3.1 ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการ งานสารบรรณของหน่วยงาน
สังกัดกรมต่าง ๆ

- 2.3.2 ดำเนินการเกี่ยวกับงานการเงินบัญชีและพัสดุ
- 2.3.3 ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารงานบุคคล
- 2.3.4 จัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี
- 2.3.5 นิเทศแนะนำการปฏิบัติงาน
- 2.3.6 กำกับ เร่งรัด ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน

นอกเหนือจากการปฏิบัติงานในฐานะต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว สำนักงานศึกษาธิการอำเภอยังมีภารกิจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงานในฐานะสำนักงานอื่น ๆ ที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับหรือมติกำหนดไว้ให้ทำหน้าที่สำนักงานต่าง ๆ คือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ . ม.ป.ป.(ก) : 13 - 14)

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดและอำเภอ พ.ศ. 2531
2. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528
3. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมอำเภอในฐานะศึกษาธิการอำเภอ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมอำเภอ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2531 และประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2531
4. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการยุวกาชาดอำเภอในฐานะที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุวกาชาดอำเภอ ตามข้อบังคับสภากาชาดไทย พุทธศักราช 2518 ในส่วนที่ว่าด้วยยุวกาชาด แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2522

จากภารกิจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีขอบข่ายหน้าที่และลักษณะการปฏิบัติงานเป็นศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ติดตามและประเมินผล รวมทั้งการปฏิบัติงานใน 3 ฐานะ ได้แก่ ฐานะกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรกลางทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ฐานะสำนักงานปลัดกระทรวง ฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กับกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นได้ว่าปริมาณงานในความรับผิดชอบมีมากและกว้างขวาง โดยเฉพาะหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและ

การวัฒนธรรม ประกอบกับอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานมีจำนวนน้อย ไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับปริมาณงานในความรับผิดชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอตามแผนอัตราค่าจ้าง 3 ปี รอบ 2 (ปี 2533 - 2535) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 45)

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ปัจจุบันโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอได้กำหนดไว้ตามแผนอัตราค่าจ้าง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533-2535) โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานตามขนาดปริมาณของอำเภอออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอทั่วไป แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งานคือ

1. งานบริหารทั่วไป
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประเภทที่ 2 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดใหญ่ แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

1. งานบริหารทั่วไป
2. งานการเงินและบัญชี
3. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
4. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประเภทที่ 3 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดกลางและขนาดเล็กแบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

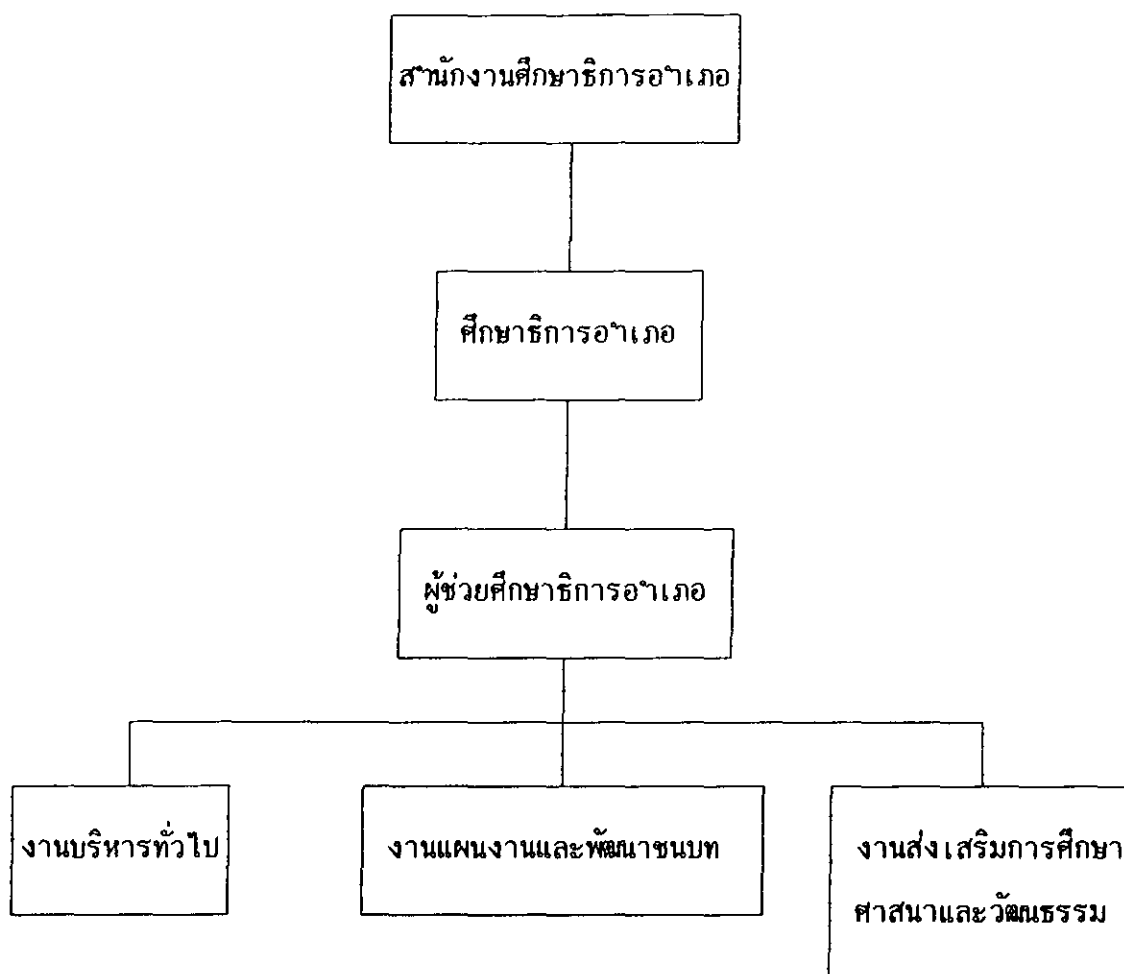
1. งานธุรการ
2. งานการเงินและบัญชี
3. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
4. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประเภทที่ 4 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีขนาดและปริมาณงานน้อย แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คือ

1. งานธุรการ
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในแต่ละงานแผนปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีลักษณะงานในความรับผิดชอบ ดังนี้

1. งานบริหารทั่วไป (รวมทั้งงานธุรการและงานการเงินและบัญชี) มีหน้าที่รับผิดชอบราชการประจำทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานใดรวมทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม การปฏิบัติงาน การเจ้าหน้าที่รวมทั้งการเงิน การบัญชีและการพัสดุ
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานข้อมูลสารสนเทศ งานแผนงาน โครงการ งานติดตามประเมินผล งานพัฒนาชนบท และงานกิจการพิเศษ
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวมทั้งการประสานการใช้ทรัพยากรของรัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม (ดังภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอโดยทั่วไป
(สุพร แผ่แสงจันทร์. 2536 : 18) สำหรับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอใดที่เป็นที่ตั้ง
คลังอำเภอขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ จะแบ่งงานภายในเพิ่ม 1 งาน คือ
งานการเงินและบัญชี

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ

1. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ดังนี้

1.1 ประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของ อำเภอและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการ ตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวงและแผนของจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัด กระทรวงในอำเภอและเป็นหน่วยข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับ อำเภอ

1.2 ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนาและการ วัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทั้งในและนอก สังกัดกระทรวง

1.3 ปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอหรือศึกษาธิการอำเภอหรือตามที่ ได้รับมอบหมาย

1.4 ปฏิบัติราชการของกระทรวงซึ่งมิได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน ใดในอำเภอโดยเฉพาะ

1.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะเห็นว่าสำนักงานศึกษาธิการ อำเภอมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและ การวัฒนธรรม

2. อำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ

ศึกษาธิการอำเภอ เป็นหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการที่ส่งมาปฏิบัติงานในอำเภอในฐานะ เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ตาม คำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สำนักงานปลัดกระทรวง 625/2539 เรื่องกำหนดอำนาจหน้าที่ และแนวปฏิบัติราชการของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2539 ซึ่งอำนาจและหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอตามคำสั่งดังกล่าว คือ

2.1 ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ ช่วยเหลือนายอำเภอ ในการปฏิบัติการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ภายใต้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ศึกษาธิการ
อำเภอมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมอบหมาย ตามระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

3. ให้ศึกษาธิการอำเภอ บริหารหรือประสานงานกับส่วนราชการ ราชการส่วน
ท้องถิ่น หรือสถานศึกษาภายในเขตอำเภอ เพื่อให้การจัดการศึกษา การศาสนา และการ
วัฒนธรรมภายในเขตอำเภอดำเนินไปด้วยดีและมีเอกภาพ

จากขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอดังกล่าว สรุปได้ว่าศึกษาธิการอำเภอ
ต้องทำหน้าที่กว้างขวางมากทั้งด้านการบริหารและการส่งเสริมพัฒนาการศึกษา การศาสนาและ
การวัฒนธรรม โดยทำหน้าที่ในการประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เพื่อให้
การปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรม กองต่าง ๆ
มีเอกภาพและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งถึงแม้ว่าอำนาจหน้าที่ที่มอบหมายให้จะมีได้ช่วยอำนวยความสะดวก
ในการปฏิบัติการมากนัก แต่ศึกษาธิการอำเภอก็ต้องถือปฏิบัติเพื่อให้ภารกิจของ
กระทรวงศึกษาธิการประสบผลสำเร็จตามที่มอบหมาย

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

จากบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น สามารถแบ่งการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ออกเป็น 3 ด้าน
คือ

1. ด้านการศึกษา ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอทำ
หน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ
ดังนั้น ศึกษาธิการอำเภอจึงต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาทุกด้านที่เป็นหน้าที่ของกระทรวง
ศึกษาธิการ ได้แก่ งานด้านการประสานงานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ
จัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้อง
กับแผนแม่บทของกระทรวง และแผนจังหวัด กากับ เร่งรัด ติดตามประเมินผลการดำเนินการ
ตามแผนงาน/โครงการ ด้านการศึกษาของหน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ และเป็นหน่วย
ข้อมูลสถิติ และจัดทำสารสนเทศทางการศึกษาของอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ .
2534 : 90 - 91) นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมงานด้านการศึกษา ส่งเสริม
และควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงภายในอำเภอ

รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมอำเภอ ด้านการศึกษาเสนอมาตรการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีการใช้ทรัพยากรและพนักงานกำลังในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา จัดให้มีการศึกษา สारวจ วิเคราะห์ วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาการศึกษาของอำเภอ รวมทั้งปฏิบัติราชการตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจของนายอำเภอหรือศึกษาธิการอำเภอหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ด้านการศาสนา กรมการศาสนาได้มอบอำนาจหน้าที่ราชการกรมการศาสนา โดยให้ศึกษาธิการอำเภอดำเนินงานสนองนโยบายของรัฐบาลและคณะสงฆ์ ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการอำเภอรับผิดชอบด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ทาหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงาน ศูนย์ข้อมูล จัดทาแผนงาน โครงการและศูนย์ติดตามประเมินผลด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ทั้งนี้ตามโครงสร้างปัจจุบัน สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่ดำเนินงานกิจการศาสนาในส่วนภูมิภาคโดยอัตโนมัติอยู่แล้ว นอกจากกรณีที่ต้องทานิติกรรมสัญญา กรมการศาสนาจะมอบเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การแต่งตั้งกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่งงานเกี่ยวกับการรับจ่าย การเก็บรักษา เป็นต้น โดยงานของกรมการศาสนาที่ศึกษาธิการอำเภอต้องปฏิบัติคือ

2.1 การประสานงาน ประสานกับคณะสงฆ์จังหวัดและอำเภอในการดำเนินงานด้านศาสนา

2.2 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการ ให้ดำเนินการตามโครงสร้าง แผนพัฒนาการศาสนาของกรมการศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับแผนงบประมาณของสำนักงานงบประมาณและแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3 การติดตามประเมินผลและรายงาน มอบให้ดำเนินการประเมินผลโครงการของกรมการศาสนาในส่วนที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอดำเนินการ คือ

2.3.1 งาน/โครงการที่สนองนโยบายรัฐบาล

2.3.2 งาน/โครงการตามแผนงานโครงการ ได้แก่

2.3.2.1 งานบูรณและพัฒนาวัด

2.3.2.2 งานพัฒนาการศาสนา

2.3.2.3 งานบริหารของพระสังฆาธิการ

- 2.3.2.4 งานส่งเสริมเผยแพร่พระพุทธศาสนา
- 2.3.2.5 งานดูแลรักษาและปรับปรุงจัดระเบียบศาสนสมบัติ
- 2.3.2.6 งานส่งเสริมพระราชกุศล
- 2.3.2.7 งานประสานกิจการศาสนาและอุปถัมภ์ศาสนาอื่น
- 2.3.2.8 งานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของประชาชน

3. ด้านวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายงานวัฒนธรรมให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในการส่งเสริมคุ้มครองและทะนุบำรุงรักษาไว้ซึ่งระเบียบประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ให้ความร่วมมือประสานงานในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 11)

ระดับอำเภอ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมอำเภอ ในฐานะที่ศึกษาธิการอำเภอทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมอำเภอ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2531 และประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2531 โดยทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวัฒนธรรมอำเภอ มีหน้าที่บริหารงานและดำเนินงานเกี่ยวกับงานวัฒนธรรมด้านการอนุรักษ์ การส่งเสริม การเผยแพร่และการพัฒนาการวัฒนธรรม ดังนี้

3.1 การอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้แก่ การดำเนินการเพื่อพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรมที่ได้สละสืบทอดมาจากอดีตให้คงอยู่ได้นานที่สุด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของอนุชนรุ่นหลัง เช่น การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ เป็นต้น

3.2 การส่งเสริมวัฒนธรรม ได้แก่ การสนับสนุนให้การดำเนินการวัฒนธรรมของอำเภอสามารถดำเนินงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจและคุณธรรมความดีของชนในชาติ เช่น การส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

3.3 การเผยแพร่วัฒนธรรม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไปสู่ประชาชนทางสื่อมวลชนทุกรูปแบบอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ความสามัคคีและความมั่นคงของชาติ เช่น การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมพื้นบ้าน งานประเพณีท้องถิ่น

3.4 การพัฒนาวัฒนธรรม ได้แก่ การดำเนินการเพื่อวางแผนและประสานแผน เพื่อให้วัฒนธรรมเจริญก้าวหน้าโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจในด้าน วัฒนธรรม การจัดการศึกษา การปรับปรุงชีวิตประจำวัน และการส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ

นอกเหนือจากภารกิจด้านการวัฒนธรรมแล้ว ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 6 และประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ ลงวันที่ 18 มกราคม 2523 แต่งตั้งศึกษาธิการอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานอนุรักษ์ ดูแล ตรวจสอบและรับผิดชอบโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในเขตอำเภอให้เป็นไปตาม กฎหมาย

ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งจากภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจำนวนมากและ กว้างขวาง โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในอำเภอจะต้องออกปฏิบัติพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ตลอดจน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในยุคโลกาภิวัตน์และปัญหาวิกฤตในสังคมที่รุนแรง ครอบงำ ระบบการศึกษาในปัจจุบันไม่อาจรองรับการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดอีกต่อไปในปี พ.ศ. 2539 กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายในการปฏิรูป 4 ด้าน คือ การปฏิรูป โรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาการศึกษาสู่ ความเป็นเลิศ ในปี 2550 นั่นคือ โรงเรียนและสถานศึกษา โดยความร่วมมือร่วมปฏิบัติของ ชุมชน จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสูง ตรงตามต้องการในการพัฒนาชุมชนในอนาคต จนสถาน ศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตัดสินใจได้เองตามปัญหาของการพัฒนา ครู นักเรียนเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ สร้างความรู้ได้เอง ตัดสินใจได้เองอย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม พื้นฐานแห่งสังคม ประชาธิปไตยด้วยหลักปรัชญาทางศาสนา ในการดำเนินงานตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดภาระหน้าที่และ แนวการปฏิบัติของศึกษาธิการอำเภอ โดยเฉพาะการประสานการบริหารราชการของกระทรวง ศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค ให้ปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการหรือกรม ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการกำกับ เร่งรัดและติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการหรือ สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและ

แผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนบริหารหรือประสานกับส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือสถานศึกษาภายในอำเภอ เพื่อให้การจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมดำเนินไปด้วยดีและมีเอกภาพ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ . 2539 : 27 - 28)

จากภาระหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของศึกษาธิการ อำเภอ โดยเฉพาะการประสานการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ การกำกับ เร่งรัด และติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ใน อำเภอ โดยในส่วนของการทำงานนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน/สถานศึกษา โดยเฉพาะ บุคลากรซึ่งเป็นหัวหน้าหรือผู้บริหารของหน่วยงาน/สถานศึกษาเหล่านั้น อันได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งบุคลากรดังกล่าวจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบร่วม ประสานงานกับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในอันที่จะส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการเรียน การศาสนาและการวัฒนธรรมในระดับอำเภอให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย แผนงาน/ โครงการของกรมต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนการปฏิบัติงานร่วมกันตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง นโยบายต่าง ๆ กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น

1. พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2523
2. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2528
3. ข้อบังคับสภาการศึกษาไทย พ.ศ. 2518 และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติภาษาชาติ

พ.ศ. 2533

4. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2521
5. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524
6. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการออกประกาศนียบัตร พ.ศ. 2524

นอกจากระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวงที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการต้องถือปฏิบัติ และดำเนินการร่วมกันแล้ว ยังมีกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เป็นการเฉพาะของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น

1. พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
2. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2523 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2527 แต่งตั้งศึกษาธิการอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายนี้

จากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งดังกล่าว หน่วยงาน/สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสำนักศึกษาธิการอำเภอแล้ว นอกจากนั้นยังมีงานอื่น ๆ อีกมากที่หน่วยงาน/สถานศึกษาต้องปฏิบัติร่วมกันกับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เช่น งานนโยบายของรัฐบาล งานโครงการพระราชดำริ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การติดตามผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน งานโครงการพิเศษ (งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โรคเอดส์)

สภาพข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13-14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100-101 องศาตะวันออก มีพื้นที่ 1,004.10 ตร.กม. (ประมาณ 627,558 ไร่) หรือประมาณร้อยละ 0.2 ของพื้นที่ทั้งสิ้นของประเทศไทย โดยที่ตั้งจังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นพื้นที่ด้านตะวันตกของแม่น้ำ 230.58 ตร.กม. พื้นที่ด้านตะวันออกของแม่น้ำ 773.52 ตร.กม. จึงมีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร	ระยะทางยาว	55.00 กม.
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา	ระยะทางยาว	42.60 กม.
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร	ระยะทางยาว	34.00 กม.
ทิศใต้	ติดต่อกับชายฝั่งอ่าวไทย	ระยะทางยาว	42.50 กม.

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มมีคลองใหญ่น้อยหลายสิบสาย ไม่มีภูเขาหรือป่าไม้ มีแต่ป่าชายเลนเสื่อมโทรม เนื่องจากถูกบุกรุกทำลายไปมาก บริเวณที่ราบแบ่งออกเป็นที่ราบทางทิศเหนือ และตะวันออก บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นดินโคลนไม่มีหาดทราย

สภาพทางสังคม

จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเขตการปกครองเป็น 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 46 ตำบล และ 518 หมู่บ้าน สำหรับในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 5 แห่ง และสุขาภิบาล 13 แห่ง

ประชากรทั้งจังหวัด สํารวจเมื่อ 31 สิงหาคม 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 947,927 คน แยกเป็นชาย 465,121 คน หญิง 482,806 คน จำนวนประชากรรวมเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 จำนวน 12,229 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.31 ส่วนใหญ่การเพิ่มของประชากรเป็นการย้ายถิ่น เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และน่าจะเป็นผลจากการย้ายถิ่นของประชากรชั้นในของกรุงเทพมหานคร ไปอยู่บริเวณชานเมืองและปริมณฑล

การจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

1. ด้านการศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ มีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกรมการปกครอง

(เทศบาล) จำนวนทั้งสิ้น 275 แห่ง (รวมวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ เป็น 276 แห่ง)

นอกจากนี้มีการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ระดับก่อนประถมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนวัยเรียน อายุ 3 - 5 ปี ใน 3 หลักสูตร คือ เด็กเล็ก อนุบาล หลักสูตร 2 ปี มีนักเรียนทั้งสิ้น 29,876 คน คิดเป็นร้อยละ 70.13 ของประชากรวัยเรียนอายุ 3 - 5 ปี ซึ่งหากพิจารณารายละเอียดในแต่ละสังกัด โดยการจำแนกนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา จะพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ให้บริการเด็กก่อนวัยเรียนได้สูงสุด คือร้อยละ 59.79 และต่ำสุดคือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด สังกัดกรมการศาสนา ร้อยละ 4.42 โดยมีสัดส่วนนักเรียนของรัฐ : เอกชน เท่ากับ 1 : 1.6

ระดับประถมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่อายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2539 ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 91,505 คน คิดเป็นร้อยละ 110.52 ของประชากรวัยเรียนอายุ 6 - 11 ปี ซึ่งหากพิจารณารายละเอียดในแต่ละสังกัดเกี่ยวกับการจําแนกนักเรียนระดับประถมศึกษา จะพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจัดการศึกษาภาคบังคับได้สูงสุดร้อยละ 57.94 และต่ำสุดคือกรมการปกครอง (เทศบาล) ร้อยละ 5.62 ของนักเรียนทั้งหมด โดยมีสัดส่วนนักเรียนของรัฐ : เอกชน เท่ากับ 1.7 : 1

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จังหวัดสมุทรปราการได้จัดการศึกษาให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในระบบและนอกระบบโรงเรียนทั้งในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 40,752 คน คิดเป็นร้อยละ 85.96 ของประชากรอายุ 12 - 14 ปี โดยมีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 97.47 ซึ่งหากพิจารณารายละเอียดในแต่ละสังกัดเกี่ยวกับการจําแนกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะพบว่า โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จัดการศึกษาได้สูงสุดร้อยละ 76.02 และต่ำสุดคือ กรมการปกครอง (เทศบาล) ร้อยละ 0.87 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด โดยมีสัดส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ : เอกชน เท่ากับ 5.6 : 1

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จังหวัดสมุทรปราการได้จัดการศึกษาให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบและนอกระบบโรงเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีนักเรียนทั้งสิ้น 17,144 คน โดยมีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญร้อยละ 26.19 สายอาชีพ (ปวช. ปีที่ 1) ร้อยละ 22.51 ซึ่งหากพิจารณารายละเอียดในแต่ละสังกัดเกี่ยวกับการจําแนกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ กรมสามัญศึกษาจัดการศึกษาได้สูงสุดร้อยละ 51.06 และต่ำสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนร้อยละ 6.10

สำหรับสายอาชีพ กรมอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จัดการศึกษาได้ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 24.69 และ 18.15 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของรัฐ : เอกชน เท่ากับ 8.38 : 1 และสายอาชีพ เท่ากับ 1 : 1.52 อัตราการเรียนต่อ บวช. ปีที่ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัด สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 22.51 สถานศึกษาของรัฐและเอกชนจัดการศึกษาระดับ บวช. ได้คือ ภาครัฐและเอกชนได้ร้อยละ 13.90 และ 8.61 ตามลำดับ และรายวิชาที่นักเรียนนิยม เรียนมากที่สุด คือ วิชาอุตสาหกรรม ร้อยละ 46.08 และเข้าเรียนน้อยที่สุดคือ วิชาศิลปกรรม ร้อยละ 5.13

ระดับ บวท. นักเรียนจะเข้าเรียน 2 สาขาวิชา คือ วิชาอุตสาหกรรม และ พหุศึกษกรรม และเข้าเรียนมากที่สุด วิชาอุตสาหกรรม

ระดับ บวส. หากจำแนกนักศึกษาออกตามประเภทวิชาที่เข้าเรียนแล้ว พบว่า นักศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าศึกษาในวิชาอุตสาหกรรมมากที่สุด ร้อยละ 61.75 ต่ำสุดวิชาคหกรรม ร้อยละ 3.83

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน

แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิด "การศึกษาตลอดชีวิต" ซึ่งเชื่อว่าคนเรามีความจำเป็นต้องเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีกิจกรรมที่จัดบริการทั้ง ในแง่ของการศึกษาในโปรแกรมประกาศนียบัตร ซึ่งได้แก่ การศึกษาพื้นฐาน คือ การศึกษาในระดับการอ่านออกเขียนได้ และการศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษามัธยมซึ่งมีทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และการศึกษาสายอาชีพ กับอีกส่วนหนึ่งคือ การศึกษาตาม อรรถาศัย ซึ่งจัดเพื่อเสริมเติมเต็มความรู้กับประชาชน ในรูปของการจัดแหล่งวิทยากรในรูป ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและสื่อเอกสารอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดสังเขป คือ

1. การศึกษาพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐาน เพื่อการอ่านออกเขียนได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อสำหรับผู้ที่พลาดและขาดโอกาสทางการศึกษา โดยจัดการศึกษาในระดับนี้ (ประถมศึกษา) ให้เข้ากลุ่มเป้าหมาย รวม 2,750 คน โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเป้าหมายแรงงานภาคอุตสาหกรรม

2. การศึกษามัธยม เป็นการจัดการศึกษาสหสามัญในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งแยกเป็นการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งดำเนินการในรูปแบบงานปกติ และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งสามารถให้บริการกลุ่มเป้าหมาย ในงานปกติจำนวน 31,645 คน และโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 402 คน

การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในลักษณะต่อเนื่อง เป็นต้น ซึ่งสามารถให้บริการได้จำนวน 29,830 คน อนึ่ง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสหสามัญในระดับพื้นฐานและมัธยม ในการดำเนินการใน 3 วิธีเรียน คือ ชั้นเรียนทางไกลและตนเอง โดยวิธีเรียนทางไกล มีสัดส่วนของการใช้บริการสูงสุด

3. การศึกษาสหอาชีพเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาทักษะเพื่อการประกอบและพัฒนาอาชีพ ซึ่งดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ กลุ่มสนใจ กลุ่มพัฒนาอาชีพ และหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งสามารถให้บริการใน 3 รูปแบบ รวม 3,261 คน

4. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

จากการพิจารณาอัตราส่วนนักเรียนต่อครู จำแนกตามสังกัด สายสามัญ จะพบว่า อัตราส่วนนักเรียนต่อครูที่มีอัตราสูงสุดคือ โรงเรียนสังกัดกรมการปกครอง ระดับก่อนประถมศึกษา เท่ากับ 54 : 1 อัตราส่วนต่ำสุดคือ โรงเรียนกรมสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อัตราส่วนเท่ากับ 16 : 1

อัตราส่วนนักเรียนต่อครู จำแนกตามสังกัด สายอาชีพ พบว่า อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อัตราสูงสุดคือ สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาระดับ ปวส. อัตราเท่ากับ 28.43 : 1 และอัตราต่ำสุดระดับ ปวท. สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เท่ากับ 13.53 : 1

สำหรับวุฒิทางการศึกษาของครูในโรงเรียนสายสามัญ จำแนกตามสังกัด พบว่า ครูส่วนมากจะมีวุฒิระดับปริญญาตรีจำนวนมาก ดังนี้ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และเทศบาล มีวุฒิปริญญาตรีร้อยละ 49.67, 30.24, 20.17 และ 4.60 ตามลำดับ แต่ครูในสังกัดกรมการศาสนาในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ส่วนใหญ่จะมีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา ร้อยละ 85.11

การศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จำแนกตามสังกัด พบว่า วุฒิการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาตรี รองลงมา ปริญญาโท อนุปริญญา ปริญญาเอก และต่ำกว่าอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 60.82, 25.55, 10.03, 2.66 และ 0.94 ตามลำดับ

5. คุณภาพการศึกษา

พิจารณาจากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2537 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจทุกกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สูงสุดระดับดีมาก รองลงมาได้แก่ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ระดับดี กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 86.40, 78.53, 77.03, 75.52, 65.52 และ 64.85 ตามลำดับ และมีร้อยละนักเรียนที่มีผลน่าพอใจเท่ากับ 100, 100, 99, 100, 87 และ 94 ตามลำดับ

ด้านการศาสนาและวัฒนธรรม

จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรทั้งสิ้น 958,909 คน นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 96.38 ที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม มีวัดทั้งสิ้น 122 วัด พระภิกษุ 3,419 รูป การศึกษาสงฆ์มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลี 15 สำนักเรียน นักธรรม (พระ) แผนกธรรม 2,385 รูป แผนกบาลี 548 รูป สำหรับศูนย์วัฒนธรรมมี 2 แห่ง คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศูนย์วัฒนธรรมอำเภอพระประแดง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่นให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีลักษณะไร้พรมแดนและการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการเป็นเขตปริมณฑลสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วมาก และให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างรู้คุณค่าของวัฒนธรรมไทย และภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นไทย

ปัญหาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

การปฏิบัติงานของหน่วยใด ๆ ก็ตาม ย่อมจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานไม่มากก็น้อย สำนักงานศึกษาธิการอำเภอก็เช่นเดียวกัน ได้ประสบอุปสรรคและปัญหามาโดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมาย คำสั่งและระเบียบให้อำนาจกรมต่าง ๆ ไว้มาก จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตอำเภอได้ตามจุดมุ่งหมาย นโยบายและเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ สภาพปัญหาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่ประสบอยู่ สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 5 - 11)

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และโครงสร้าง เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์กำหนดไว้มืดมน ขาดกฎหมายและระเบียบรองรับ การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนของกระทรวงศึกษานิเทศก์ในส่วนภูมิภาค กระทำได้ไม่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่กระทำได้ในลักษณะการให้บริการ การที่จะให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพจะต้องกำหนดบทบาทให้ชัดเจน พร้อมทั้งมีกฎหมายระเบียบรองรับให้สามารถปฏิบัติงานได้

2. ปัญหาด้านบุคลากร ขณะนี้สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอมีบุคลากรในสังกัดค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับงานที่รับผิดชอบ การให้บริการและประสานงานกับสถานศึกษาในอำเภอเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในบางแห่งถึงแม้จะได้นักวิชาการศึกษาเพิ่มขึ้นบ้าง แต่จำนวนที่ได้มาก็ยังไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านคุณภาพของบุคลากรในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ขาดการพัฒนาเป็นระยะอย่างต่อเนื่องคือ ไม่มีการฝึกอบรมในระยะประจำการ (Inservice Training) การประชุมประจำปีที่มีอยู่ก็เป็นไปในลักษณะไปรับฟังคำสั่งแจง รับฟังนโยบายมากกว่าที่จะเป็นการพัฒนาคุณภาพ

3. ปัญหาด้านสถานที่ปฏิบัติงาน สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอเกือบทุกจังหวัด/อำเภอจะมีสถานที่ทำงานตั้งอยู่ที่ว่าการอำเภอ เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอมีปริมาณงานและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้น และได้รับวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มขึ้นตามปริมาณงาน จึงทำให้สถานที่ปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอคับแคบ บางอำเภอต้องใช้ระเบียบทางเดินเป็นที่ตั้งโต๊ะทำงานหรือวางตู้เอกสารต่าง ๆ ทำให้การปฏิบัติงานไม่สะดวก เกิดความไม่ปลอดภัยในการเก็บรักษาเอกสารและสมบัติของทางราชการ

4. ปัญหาด้านวัสดุครุภัณฑ์และงบประมาณ อดีตที่ผ่านมา สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอได้รับงบประมาณค่าวัสดุครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ ต้องระมัดระวังการใช้จ่ายอย่างประหยัด ปัจจุบันสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการและประสานงานให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาเพิ่มขึ้นตามโครงสร้างใหม่ ทำให้ประสบปัญหาด้านครุภัณฑ์และงบประมาณค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

จากการติดตามผล ประเมินผลการปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์บางจังหวัด และสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอร่วมกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์. 2533 : 29) พบว่า สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดและสำนักงาน

ศึกษาศึกษาการอาเภอส่วนใหญ่ประสบกับอุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและนโยบายของกระทรวงศึกษาศึกษาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีสาเหตุใหญ่มาจาก

1. ระบบบริหารงานกระทรวงศึกษาศึกษาการเป็นลักษณะของการรวบอำนาจไว้ในส่วนกลาง ขาดการกระจายอำนาจที่จะตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ
2. การบริหารงานในจังหวัดขาดเอกภาพ มีหลายหน่วยงานที่คุมการบริหารแต่ต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงาน
3. หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาศึกษาการอาเภอไม่ชัดเจน และขาดรูปแบบในการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน
4. ขาดทรัพยากรและปัจจัยการทำงาน ขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ ขาดงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์

จากปัญหาดังกล่าวได้ประมวลเป็นปัญหาย่อยตามภาระหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาศึกษาการกำหนดให้ปฏิบัติ และตามสภาพปัจจัยการบริหารและการสนับสนุน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาศึกษาการ. 2533 : 29 - 32) ได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารงานตามนโยบายและแผน
 - 1.1 อนุกรรมการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมอาเภอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้เกิดผลตอบสนองนโยบายของกระทรวงได้ เนื่องจาก
 - 1.1.1 คณะกรรมการนโยบายและแผนงานยังไม่สามารถกำกับนโยบายและแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.1.2 บทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ เป็นเพียงองค์กรกลางประสานงานในระดับอาเภอ ไม่มีอำนาจตัดสินใจ
 - 1.1.3 ขาดองค์กรการวางแผนระดับอาเภอ และเจ้าหน้าที่ประสานงานการวางแผนระดับตำบล ยังปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
 - 1.2 สำนักงานยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะขององค์กรกลางทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในอาเภอหรือกิ่งอาเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก
 - 1.2.1 ไม่มีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือมติ ค.ร.ม. กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเพื่อให้เป็นองค์กรกลางในการกำกับ ควบคุม ดูแลในด้านนโยบายและแผน รวมทั้งการควบคุมมาตรฐานการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น

1.2.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นต้น

1.3 การมอบอำนาจและกระจายอำนาจของกระทรวง กรม ไปยังจังหวัด/ อาเภอ ไม่เหมาะสมต่อการบริหารงานในจังหวัด/อาเภอ ทั้งในเรื่องของหลักเกณฑ์ที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกันกับระบบดุลย์อำนาจระหว่างจังหวัด/อาเภอ และหน่วยงานสถานศึกษา การมอบงานให้ปฏิบัติไม่สมดุลย์กันระหว่างคน เงิน และงาน เป็นต้น

1.4 ขาดมาตรการ เทคนิคและวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

1.4.1 ขาดระบบการตอบแทนที่ชัดเจน เมื่อปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ

1.4.2 ขาดระบบการลงโทษเมื่อละเลยการปฏิบัติ

2. ปัญหาด้านข้อมูล สถิติและการวางแผน

2.1 การจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่องและมีรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกับของหน่วยงาน สถานศึกษา ทั้งข้อมูลทางการศึกษา การศานาและการวัฒนธรรม

2.2 ขาดการวิเคราะห์สภาพทางการศึกษาฯ จัดทำดัชนีและแปลผลอย่างเป็นระบบ เพื่อการนำผลไปใช้แก้ปัญหามทางการศึกษาฯ ในจังหวัด

2.3 การวางแผนในระดับจังหวัดส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพและไม่ส่งผลในทางปฏิบัติ เนื่องจาก

2.3.1 องค์กรกลางระดับกระทรวงที่จะช่วยวางระบบและพัฒนางาน วางแผนในส่วนภูมิภาคยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ เช่น การสั่งการล่าช้า การไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนฯ จังหวัด การไม่สนองตอบความต้องการด้านงบประมาณตามแผน เป็นต้น

2.3.2 กรมต่าง ๆ ยังไม่กระจายอำนาจการวางแผนไปยังส่วนภูมิภาคอย่างแท้จริง ทำให้หน่วยงาน สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนฯ จังหวัด

2.3.3 บุคลากรด้านการวางแผนฯ ต้อยคุณภาพ

2.3.4 บุคลากรด้านวางแผนระดับตำบล ยังปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ มีภาระในการสอน การบังคับบัญชามิได้ขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ทำให้ขาดการประสานงานการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการไม่สนองตอบนโยบายของรัฐบาล ด้านการวางแผนและการพัฒนาชนบทระดับตำบล

3. ปัญหาด้านการบริการและประสานงาน

การประสานงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของกระทรวงฯ เนื่องจาก

3.1 กฎ ระเบียบบางประการไม่เอื้อต่อการประสานงาน

3.2 ขาดระบบ รูปแบบและแนวทางในการประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

3.3 กรมเจ้าสังกัดของหน่วยงานสถานศึกษาในจังหวัดที่มีสายงานผ่านจังหวัด

มักสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานยังหน่วยงานสถานศึกษาในสังกัดโดยตรง

4. ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล

4.1 เครื่องมือ เทคนิคในการตรวจติดตามและประเมินผลไม่ชัดเจน ขาดตัวชี้วัด แบบฟอร์มการตรวจไม่สามารถชี้สภาพความสำเร็จหรือไม่สำเร็จ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการตรวจติดตามและประเมินผล

4.2 ระบบรายงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ และการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน

5. ปัญหาด้านทรัพยากรและปัจจัยดำเนินงาน

5.1 บุคลากร

5.1.1 บุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะบุคลากรด้านการวางแผนและติดตามประเมินผล

5.1.2 บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

5.1.3 ผู้บริหารในสำนักงานบางจังหวัดบางส่วนขาดความกระตือรือร้นในการคิดค้นกำหนดวิธีการพัฒนาและติดตามผลการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ข้าราชการในสังกัดขาดความรู้ความสามารถ ความเอาใจใส่และจริงจังต่อการปฏิบัติงาน

5.1.4 บุคลากรบางส่วนขาดขวัญกำลังใจ เนื่องจากอยู่ในตำแหน่งระดับที่ไม่สามารถเติบโตในสายงานของตนเองได้ เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ การเงินและบัญชี หรือ เจ้าหน้าที่งานฯ เป็นต้น

5.1.5 ขาดระบบการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน เช่น การเลื่อนไหลและความก้าวหน้าในตำแหน่ง เป็นต้น

5.2 งบประมาณ

งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงาน เนื่องจากขาดการวางแผนงบประมาณ

5.3 วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์

ขาดวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ทันสมัยที่จะสามารถปฏิบัติงานในฐานะองค์กรกลางๆ และปฏิบัติงานในลักษณะของศูนย์ 3 ศูนย์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดการวางแผนงบประมาณที่ชัดเจน

5.4 อาคารสถานที่

5.4.1 อาคารสถานที่ของสำนักงานคัมแคบ เนื่องจากส่วนใหญ่มีสำนักงานอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดและที่ว่าการอำเภอ แม้จะมีการจัดสร้างสำนักงานการศึกษาๆ ก็มีเพียงบางจังหวัดและ เป็นส่วนน้อย

5.4.2 ขาดการจัดระบบและระเบียบสำนักงาน

จากการประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและอำเภอตามทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ปฏิบัติในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผล ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2527 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 20 - 21) ประสบปัญหาดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดและอำเภอ ยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาท อำนาจหน้าที่ให้เกิดผลตอบสนองตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพมากนัก

2. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด ที่จัดขึ้นมาให้กรมและกระทรวงพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อแก้ปัญหาตามความต้องการของจังหวัดยังไม่ได้รับการตอบสนองอย่างแท้จริง

3. การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมยังไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง และเป็นระบบที่เอื้อต่อกันตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ เขต การศึกษาและกระทรวง

4. หน่วยงานทางการศึกษา สังกัดกรมต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัด ต่างก็พยายามที่จะหนีจากศูนย์กลางไม่ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ โดยจะเรียกร้องความเป็นหน่วยงานอิสระไม่ขึ้นกับใคร พร้อมทั้งจะกำหนดกฎหมาย ระเบียบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการที่จะทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคและหน่วยงานที่เป็นราชการส่วนกลาง

5. สถานภาพของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรืออำเภอไม่เป็นที่ยอมรับของทั้งหน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษาและบุคคลอื่น ๆ เพราะหน่วยงานและบุคคลดังกล่าวไม่มั่นใจว่า สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรืออำเภอจะทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหรือปฏิบัติในลักษณะของศูนย์ 3 ศูนย์ดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นความเชื่อที่ได้รับการสั่งสมมาจากอดีตที่สำนักงานฯ ไม่ได้สร้างการยอมรับให้เกิดขึ้นในเรื่องของการบริหาร การจัดการ และด้านวิชาการ ซึ่งมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากระบบบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ การขาดบุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และระบบการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ

6. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้างานส่วนมากจะปฏิบัติตนเป็นผู้บริหารมากกว่าการปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จนทำให้บุคลากรในสำนักงานขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เป็นผู้คอยปฏิบัติตามคำสั่งจากข้างบน มากกว่าที่จะคิดค้นวิธีการเทคนิคใหม่ ๆ ในการบริหารระเบียบมากกว่าจะบริหารเป้าหมายของงาน ตลอดถึงบุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนาอย่างไม่มีระบบ

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

คิงส์เบอรี (บุญรอด ไก่แก้ว. 2529 : 20 ; อ้างอิงมาจาก Kingsbury. 1957 : 150) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานคือ วิธีที่ผู้บังคับบัญชาได้บันทึกและลงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานในระยะเวลาที่กำหนด หรืออีกนัยหนึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การประเมินค่าว่า ผู้บริหารงานแต่ละคนมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของงานที่ผู้บังคับบัญชาได้จัดบันทึกไว้ หรือจากการสังเกตหรือวินิจฉัยตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการพิจารณาให้ผลประโยชน์ตอบแทนความดีความชอบ

สำหรับ บิช (บุญรอด ไก่แก้ว. 2529 : 20 ; อ้างอิงมาจาก Beach. 1965 : 310) มีความเห็นว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการวัดการทำงานและความสามารถทั้งหลาย (Potentiality) ของผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนตัวด้วยวิธีที่มีระบบระเบียบแบบแผนเพื่อจะพัฒนาวิธีการทำงาน

ในขณะที่เดียวกันโลเปซ (บุญรอด ไก่แก้ว. 2529 : 20 ; อ้างอิงมาจาก Lopez. 1968 : 50) ได้สรุปทัศนะเกี่ยวกับข้อปฏิบัติหรือแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ว่า

การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นวิธีการกระตุ้นให้บุคคลหรือบุคลากรในหน่วยงานนั้น ได้มีมาตรฐานในการทำงานได้สูงขึ้น นั่นคือเป็นการเพิ่มเทคนิคหรือกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ทำงานได้ทั้งคุณภาพและปริมาณดีขึ้นกว่าที่กำลังปฏิบัติอยู่

ในเรื่องของความมุ่งหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้ พินส์ หันนาคินท์ (2516 : 96 - 99) พิจารณาให้ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงานว่าการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่จะให้ได้ข้อมูลมาวินิจฉัยว่า บุคคลได้ประกอบหน้าที่แล้วบรรลุเป้าหมายที่ได้รับมอบหมายเพียงไร ความเห็นเช่นนี้คล้ายกับความคิดเห็นของ เสนาะ ดิยาวัว และคนอื่น ๆ (2525 : 144) ที่สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคคลไว้ดังนี้ การประเมินผลการปฏิบัติงานคือ ระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อหาคุณค่าของบุคคลในการปฏิบัติงาน และสมรรถภาพในการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น

ส่วน ธิญโญ สาธร (2516 : 195) เสนอหลักการในการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Evaluation) ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน คือ การตรวจสอบว่า งานที่ทำได้แล้วนั้นได้ผลเพียงใด โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของงานที่ตั้งไว้ก่อนลงมือปฏิบัติงาน หรือเปรียบเทียบนโยบาย หรือแผนงานที่กำหนดไว้ก็ได้ ในการปฏิบัติเพื่อประเมินผลว่าบุคคลใดจะปฏิบัติงานบังเกิดผลเป็นอย่างไร ผู้บริหารควรจะคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

1. คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาของผู้นั้น ประสบการณ์ ความรอบรู้ ทักษะทั้งส่วนตัวและทัศนคติทั่วไป มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ความคิดริเริ่ม และความรับผิดชอบ
2. คุณสมบัติของงานที่ทำ เช่น คุณภาพและปริมาณของงานที่ทำ ขอบข่ายความรับผิดชอบ
3. สภาพการปฏิบัติงาน เช่น ความสะดวกหรือความไม่สะดวก ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เนื่องจากการปฏิบัติงานนั้น ท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานมีอันตรายหรือมีความเสี่ยงเพียงใด
4. เวลาในการปฏิบัติงาน เช่น งานสำเร็จรวดเร็วหรือช้า จังหวะที่ปฏิบัติงานเหมาะสมกับสภาพความต้องการของหน่วยงานมากน้อยเพียงใด
5. เงินทุนและอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติงานนั้น
6. คนหรือบุคลากรอื่นมาช่วยในการทำงานมากน้อยเพียงใด

ในขณะเดียวกัน วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 220) ได้เสนอหลักเกณฑ์ของการประเมินผลงานที่ดีว่า ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. ประเมินผลรากฐานของความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน
2. ประเมินผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อจะได้นำผลไปใช้ให้ประโยชน์ต่อไป
3. การประเมินผลควรทำหลาย ๆ ด้าน ให้นำหนักด้านที่สำคัญมากกว่าด้านรอง
4. ควรมีการประเมินผลหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนเที่ยงตรง
5. ควรมีการประเมินผลติดต่อกันไป และกระทำอย่างสม่ำเสมอ วิธีปฏิบัติเช่นนี้จะ

ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้พร้อมอยู่เสมอ

โดยสรุปแล้ว การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ดีจะต้องอาศัยหลักการกำหนดวัตถุประสงค์ และหลักการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น มีเป้าหมายที่จะนำเอาผลที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงงาน ปรับปรุงตัวบุคคล และการปรับปรุงการบริหารในองค์การให้บังเกิดความก้าวหน้า

ประชุม รอดประเสริฐ (2528 : 191) อธิบายว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น อาจจะทำให้ด้วยจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของหน่วยงานและของผู้บังคับบัญชา แต่ส่วนใหญ่แล้ววัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานที่สำคัญก็เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในเรื่องเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน การเปลี่ยนแปลงฐานะของพนักงาน เช่น การเลื่อนตำแหน่งเลื่อนขั้น การให้ออกจากราชการ การให้ออกจากงาน ซึ่งการประเมินผลงานนี้จะเป็นเครื่องช่วยให้ฝ่ายบริหารได้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการบริหารบุคคลไปได้ด้วยความราบรื่น

ปีช (ภิญโญ สาร. 2527 : 425 ; อ้างอิงมาจาก Beach. 1965) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานมีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่ 6 ประการ คือ

1. เพื่อประเมินผลการทำงานของบุคคล (Employee performance) การประเมินผลประเภทนี้อาจทำได้โดยการเรียกบุคคลมาซักถามถึงความคืบหน้าของงานที่ได้รับมอบหมายเป็นระยะ ๆ
2. เพื่อพัฒนาบุคลากร (Employee Development) การประเมินผลเช่นนี้จะทำให้บุคลากรมีความจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

3. เพื่อทำความเข้าใจกับฝ่ายนิเทศงาน (Supervisory Under Standing) การประเมินผลวิธีนี้เป็น การประเมินผลอย่างเป็นทางการ เป็นครั้งคราว เพื่อให้ฝ่ายนิเทศทราบ งานของบุคลากรทุกระดับ
4. เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะหาช่องทางเปลี่ยนแปลงหน้าที่และ การงานของบุคลากร (Guide to Job Change) การประเมินผลนี้ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงตัดสินใจถูกต้องแม่นยำ ในการพิจารณาเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง (Promotion) การโอนย้าย (Transfer) การให้พักงาน (Layoff) และการให้พ้นจากงาน
5. เพื่อปรับปรุงค่าจ้างและเงินเดือน (Wage and Salary Treatment)
6. เพื่อปรับปรุงโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารบุคคล (Validate Personnel Programs)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิเชียร ชุ่มช่วย (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษาราชการจังหวัด" พบว่า ปัญหาการปฏิบัติที่พบมากในงานบริหารทั่วไป คือ การขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ การจัดเก็บและทำลายหนังสือราชการ การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร การประชาสัมพันธ์และการจัดสวัสดิการสำนักงาน โดยให้แนวทางแก้ไขคือ เร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ สรุประเบียบกฎหมายและ หนังสือสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องให้ทราบและถือปฏิบัติ ปัญหาด้านการเงินบัญชีและพัสดุคือ การดำเนินการเกี่ยวกับการรับเงิน จ่าย ผาก ถอน การส่งเงิน การตรวจสอบและการรายงาน การจัดทำ เอกสารทางการเงิน แนวทางแก้ไขที่เสนอคือ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การเงินของสำนักงานและ หน่วยงานย่อย จัดระบบการเงินให้ถูกต้องด้านการบริหาร ปัญหาการจัดทำแผนงานและวิชาการ คือ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงาน การสำรวจและจัด เก็บข้อมูล การวิเคราะห์งบประมาณ การติดตามและประเมินผล แผนงานและโครงการ แนวทางในการแก้ปัญหาคือ จัดสำรวจ รวบรวมและประมวลผลสถิติพื้นฐาน เพื่อการวางแผน การบริหารและการประเมินผล พัฒนาบุคลากรทางการวางแผน ตรวจสอบเพื่อพบปะ สดับรับฟังข้อคิดเห็น ส่งเสริมขวัญและกำลังใจข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและส่งเสริม การจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ปัญหาในการประสานงานและกิจกรรม

การศึกษาคือ การดำเนินงานการพัฒนาชนบท การป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนนักศึกษาติดยา ไข้ยาและสารเสพติดให้โทษ การดำเนินการเกี่ยวกับการกีฬาและกรีฑาในระดับจังหวัด แนวทางแก้ไข คือ การประสานกับหน่วยต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาชนบท ประชุมวางแผนร่วมกันกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อหาแนวทางและวางมาตรฐานในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษและประชุมคณะกรรมการกีฬาจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ

สุพร แผ่นแสงจันทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภารกิจการบริหารงาน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาราชการอำเภอ ตามทฤษฎีของศึกษาราชการอำเภอในภาคเหนือ" พบว่า ศึกษาราชการอำเภอในภาคเหนือมีความเข้าใจในการบริหารงานด้านการศึกษาและงานด้านการศาสนาอยู่ในระดับมาก ส่วนภารกิจการบริหารด้านการวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลางและศึกษาราชการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษาที่ต่างกันมีทฤษฎีเกี่ยวกับภารกิจการบริหารงานด้านการศึกษา ด้านการศาสนา และด้านการวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้พบว่าภารกิจการบริหารงานด้านการศึกษามีเพียงงานการรับนักเรียนเข้าโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ และงานการจัดการประกวดการอ่านร้อยแก้ว ทุนองเสนาะ ภารกิจการบริหารงานด้านการศาสนามีเพียงการส่งเสริมสนับสนุนงานพระธรรมทูตที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจในอำเภอ และภารกิจการบริหารงานด้านการวัฒนธรรมมีเพียงงานการจัดการทหะเบียนโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ศึกษาราชการอำเภอในเขตการศึกษา 7 กับศึกษาราชการอำเภอในเขตการศึกษา 8 มีทฤษฎีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สัมฤทธิ์ พันธุ์คำ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาราชการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม" พบว่า ผู้ช่วยศึกษาราชการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาราชการจังหวัดมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษาราชการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน เป็นรายด้านและโดยรวมสามด้านมีมาก และผู้ช่วยศึกษาราชการอำเภอ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาราชการจังหวัดมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษาราชการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมเป็นรายด้านและ โดยรวมสามด้านไม่แตกต่างกัน แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาราชการจังหวัด เป็นรายด้าน และโดยรวมสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไตรรัตน์ สิทธิกุล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภารกิจการบริหารงาน การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษาศึกษาอาเภอ ในทรรณะของศึกษาศึกษา อาเภอในเขตการศึกษา 6" พบว่าการปฏิบัติภารกิจด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และมี ทรรณะเกี่ยวกับประโยชน์ของภารกิจด้านการศึกษาที่ได้รับมอบหมายส่วนมากอยู่ในระดับที่มี ประโยชน์มาก การปฏิบัติภารกิจด้านการศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง มีทรรณะเกี่ยวกับ ประโยชน์ของภารกิจด้านการศาสนาที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับที่มีประโยชน์มาก และการปฏิบัติ ภารกิจด้านการวัฒนธรรมส่วนมากอยู่ในระดับมาก และมีทรรณะเกี่ยวกับประโยชน์ของภารกิจ ด้านการวัฒนธรรมของภารกิจด้านการวัฒนธรรมที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับประโยชน์มากที่สุด

งานวิจัยในต่างประเทศ

นิโคไล (บุญสง เนาวรัตน์. 2536 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Nicolai. 1997 : 3214-A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาศึกษาในทัศนะของครู ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาศึกษานั้น ศึกษาศึกษาสามารถประสานงานกับคณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนชุมชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ศึกษาศึกษายังมีความสามารถในการตัดสินใจ มีความสามารถในการ เป็นผู้นำ และสามารถช่วยเหลือในโรงเรียนต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปทางที่เจริญ ก้าวหน้า โดยนำเอาเทคนิควิทยาการใหม่เข้ามาใช้ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่การ เรียนการสอน

ส่วนการที่ศึกษาศึกษาไปเยี่ยมโรงเรียน ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนโดยสม่ำเสมอ นั้นจะเป็นผลให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากขึ้น นอกจากนี้ นั้นจะยังมีผลในเรื่องของการเพิ่มมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้บริหารด้วย

แอนเดอร์เซน (ไพโรจน์ ทางดี. 2536 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Andersen. 1982 : 4156-A) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของศึกษาศึกษาในเรื่องงานที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่ง ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ งานหลักสูตรและการสอนการบริหารนักเรียน การบริหารธุรกิจ การบริหารวัสดุครุภัณฑ์ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแห่งรัฐไอโอวา มีกลุ่ม ตัวอย่าง 441 คน ส่วนใหญ่แสดงทัศนะว่า ภารกิจของศึกษาศึกษาที่เกี่ยวข้องมาก ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานทั่วไปโดยเฉพาะการบริหารบุคคล

โคเฮิน (บุญส่ง เนาวรัตน์. 2536 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Cohen. 1971 : 118-A) ได้วิจัยพบว่า งานของศึกษานิเทศก์อาเภอที่ต้องรับผิดชอบ คือ งานธุรการและการเงิน งานนิเทศการสอน งานบริหารกิจการนักเรียน งานดูแลอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ งานติดต่อกับสภาการศึกษาท้องถิ่น งานบริหารทั่วไป

คอลลินส์ (วิเชียร ชุ่มช่วย. 2533 : 43 ; อ้างอิงมาจาก Collins. 1975 : 93-A) ได้วิจัยส่วนประกอบของสมรรถภาพการบริหารตามทัศนะของศึกษานิเทศก์ พบว่าสิ่งสำคัญในการทำให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานได้สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพ ตามความสำคัญมากน้อย ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์อาเภอกับคณะกรรมการโรงเรียน
2. ความสัมพันธ์กับชุมชน
3. การเงิน
4. การวางแผน
5. หลักสูตร
6. การประเมินผลในการบริหารบุคคล
7. การบริหารงานบุคคล
8. มนุษย์สัมพันธ์
9. กฎหมายการศึกษา
10. การบริหารบุคคลที่ไม่มีการประเมินผล

สมมติฐานการศึกษาครั้งนี้ว่า

1. ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อาเภออยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อาเภอที่มีต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานในด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จัดลำดับดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์อำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนได้ดังนี้

1.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ

1.1.1 อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.1.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา

ศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

1.1.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และผู้ช่วย

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

1.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

1.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ปี พ.ศ. 2539

จำนวน 104 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 6 คน จำนวนได้ดังนี้

2.1.1 อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จำนวน 22 คน

2.1.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา
ศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 12 คน

2.1.3 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และผู้ช่วย
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 12 คน

2.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 58 คน
รวม จำนวน 104 คน

2.2 ศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ
ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
ศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ของศึกษาธิการอำเภอในด้านการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา
การศาสนา และวัฒนธรรม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและสถานที่ปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ
จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติ
งานของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับระเบียบ ข้อกำหนด และแนวทางในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 131 - 160) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยของ เสริมปัญญา เทียมวัน (2534 : 150 - 164) ศรายุทธ มั่นประทีป (2534 : 119 - 120) สุพร แผ่แสงจันทร์ (2536 : 85 - 94) บุญส่ง เนาวรัตน์ (2536 : 93 - 105) สัมฤทธิ์ พันธุ์คำ (2536 : 120 - 134)
4. สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมเนื้อหาตามลักษณะการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยดัดแปลงและปรับปรุงจากแบบสอบถามของ เสริมปัญญา เทียมวัน (2534 : 150 - 164) ศรายุทธ มั่นประทีป (2534 : 119 - 120) สุพร แผ่แสงจันทร์ (2536 : 85 - 94) บุญส่ง เนาวรัตน์ (2536 : 93 - 105) สัมฤทธิ์ พันธุ์คำ (2536 : 120 - 134)
5. นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย
 - 5.1 นายบรรจง ศศิธรากรู ศึกษานิเทศก์จังหวัดสมุทรปราการ
 - 5.2 นายวิระศักดิ์ ปิ๋ว ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดสมุทรปราการ
 - 5.3 นายบุญส่ง พลอยขาว ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ
 - 5.4 นายบรรเลง รอดแดง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรปราการ
 - 5.5 นายเอี่ยม แก้วภู่ ประธานชมรมการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน และนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. n.d.) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศึกษาธิการจังหวัด ในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาอำเภอ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและสัมภาษณ์ศึกษาธิการอำเภอ
2. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจ้งหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องให้กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ส่งแบบสอบถามชุดที่ 1 พร้อมหนังสือแนะนำตัวไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ศึกษาธิการอำเภอด้วยตนเอง จากแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ พร้อมหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือชุดที่ 1

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามมาครบแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยสมบูรณ์ในการตอบ แล้วคัดไว้เฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

3. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามแต่ละข้อและแต่ละด้านและโดยรวมของการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวม 3 ด้าน

4. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ แต่ละด้านและโดยรวมของการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม เพื่อการกระจายของคะแนน

5. แปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2525 : 81)

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

เครื่องมือชุดที่ 2

1. นำแบบสัมภาษณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ระดับปัญหาหนัก	มีค่าเท่ากับ	3
ระดับปัญหปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2
ระดับปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ	1

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสัมภาษณ์แต่ละข้อแต่ละด้านและโดยรวมของปัญหาการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสัมภาษณ์แต่ละข้อแต่ละด้านของปัญหาการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เพื่อการกระจายของคะแนน

4. แปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

2.34 - 3.00	หมายถึง	ระดับปัญหาหนัก
1.67 - 2.33	หมายถึง	ระดับปัญหปานกลาง
1.00 - 1.66	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
5. หาค่าความถี่และร้อยละของสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ การอาเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในแต่ละประเด็นหรือแต่ละข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อาเภอ
 - 2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
4. ทดสอบสมมติฐาน (ทดสอบด้วยตนเอง) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S/\sqrt{N}}$$

- เมื่อ
t	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
μ	แทน	ค่ารายเฉลี่ยที่กำหนดเป็นเกณฑ์
N	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
- (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 172)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย คือ

1. เพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	แทน	ค่าความถี่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้าน รายข้อ และโดยรวม

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	ศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	ศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	ศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	ศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้าน รายข้อ และโดยรวม

ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอ ด้านการศึกษา การศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน รายข้อและโดยรวม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 1 - 4 ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ด้านการศึกษ จำนวนเป็นรายชื่อ

ข้อที่	งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในระดับอำเภอ เกี่ยวกับการรับนักเรียนประจำปี	3.66	0.57	มาก
2	ประสานงานรณรงค์ให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับหน่วยงาน/สถานศึกษา	3.57	0.54	มาก
3	ประสานงานการจัดกิจกรรมและส่งเสริมการแนะแนว การศึกษาและการอาชีพแก่บุคคลทั้งในและนอกระบบ การศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอ	3.22	0.46	ปานกลาง
4	ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัด กิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียน ทุกสังกัด ทุกระดับ ในพื้นที่อำเภอ เช่น การจัดหาทุนการศึกษา	3.24	0.51	ปานกลาง
5	ประสานงานด้านการส่งเสริมและควบคุมมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งในและ นอกสังกัดกระทรวงศึกษานิเทศก์	3.33	0.57	ปานกลาง
6	การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา	3.13	0.48	ปานกลาง
7	การศึกษาวิเคราะห์ กำหนดดัชนีข้อมูลทางการศึกษาจาก หน่วยงานทุกสังกัดของกระทรวงศึกษานิเทศก์ในอำเภอ เพื่อดำเนินการจัดทำแผน	3.03	0.45	ปานกลาง
8	การจัดประชุมผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษาเพื่อชี้แจง จัดทำแผน กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสนับสนุน ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	3.38	0.67	ปานกลาง

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานที่ศึกษาศึกษาการอำเภอบุญปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
9	การจัดประชุมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	3.39	0.56	ปานกลาง
10	การดำเนินการสนับสนุนหรือร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษา ครู อาจารย์หรือบุคลากรในกิจกรรมแผนงานโครงการด้านการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา	3.04	0.61	ปานกลาง
11	การกำกับ เร่งรัด การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาศึกษาตามนโยบายของกรมต้นสังกัด	3.12	0.52	ปานกลาง
12	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไข	3.06	0.50	ปานกลาง
13	การดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาศึกษาในอำเภอมุ่งวิเคราะห์ สรุปข้อมูลสถิติ และติดตามผลการดำเนินงาน	2.99	0.53	ปานกลาง
14	การดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาทุกสังกัด	3.23	0.59	ปานกลาง
15	การควบคุม ติดตามผลการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้แก่หน่วยงาน/สถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ	3.10	0.51	ปานกลาง
16	การจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนหน่วยงานสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างเหมาะสม	3.13	0.54	ปานกลาง

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานที่ศึกษาการอาเภอปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
17	การระดมสรรพกำลังจัดหาเงินนอกงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ	2.96	0.56	ปานกลาง
18	การเผยแพร่ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง มติเกี่ยวกับการเงิน การพัสดุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติในทันที	3.25	0.57	ปานกลาง
19	การศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการด้านงบประมาณของหน่วยงานเพื่อกำหนดแนวทางการขอตั้งงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษา	3.09	0.61	ปานกลาง
20	การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย กำหนดวงเงินค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอ	3.03	0.55	ปานกลาง
	รวม	3.20	0.30	ปานกลาง

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัดสมุทรปราการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า งานที่ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในระดับอำเภอเกี่ยวกับการรับนักเรียนประจำปี และประสานงานการบรรจุครูให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับหน่วยงาน/สถานศึกษา ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ด้านการศาสนา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.47	0.61	มาก
2	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการจัด กิจกรรมทางศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา	3.48	0.56	มาก
3	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการดำเนินการ จัดประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดการอ่านทำนองสรวง แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	3.27	0.54	ปานกลาง
4	ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อขอรับการ สนับสนุนในการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางชุมชน และ อุทยานการศึกษา	3.22	0.48	ปานกลาง
5	ประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงาน/สถานศึกษา ทุกสังกัด คัดเลือกครูอาจารย์ ผู้จัดการเรียนการสอนและ สถานศึกษา จัดจริยธรรมดีเด่น	3.41	0.65	มาก
6	การจัดประชุมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนและ เกณฑ์การพัฒนาศาสนสถาน	3.09	0.58	ปานกลาง
7	การดำเนินงานให้หน่วยงาน/สถานศึกษา มีส่วนร่วมใน ในการจัดทำแผนพัฒนาศาสนสถาน	3.12	0.51	ปานกลาง
8	การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาและความ จำเป็นในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทาง การศาสนา	3.03	0.51	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อที่	งานที่ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
9	การศึกษาสำรวจข้อมูล ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ	3.04	0.44	ปานกลาง
10	การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ทรัพยากรทางด้านศาสนา เพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบข้อมูลทางศาสนาเป็นปัจจุบัน	3.11	0.50	ปานกลาง
11	การกำกับ ติดตาม เกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์ในอำเภอ	3.11	0.42	ปานกลาง
12	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาศาสนา เผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ	3.06	0.39	ปานกลาง
13	การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาวัด เป็นศูนย์กลางชุมชนและอุทยานการศึกษาและเผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ	3.08	0.36	ปานกลาง
14	การติดตาม ประเมินผล และประกาศเกียรติคุณครู อาจารย์สถานศึกษาที่จัดจริยศึกษาดีเด่น	3.38	0.53	ปานกลาง
15	การกำกับ ควบคุม สรุปลวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการส่งเสริมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (คปต.)	3.32	0.63	ปานกลาง
16	การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา บุคลากร ทำการศึกษาวิจัยปัญหาทางการศาสนา ในอำเภอ	3.09	0.37	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อที่	งานที่ศึกษาริการอำเภอปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
17	การจัดหางบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษาบุคลากร ทำการศึกษาวิจัยปัญหาทางการศาสนาในอำเภอ	2.93.	0.53	ปานกลาง
18	การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับศาสนสถานที่ผ่านมา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปและเป็นแนวทางในการขอตั้งงบประมาณ	2.87	0.48	ปานกลาง
19	การศึกษาวิเคราะห์งบประมาณตามแผนงาน/โครงการในแผนพัฒนาการศาสนาอำเภอประจำปีที่ตั้ง	2.91	0.46	ปานกลาง
20	การแจ้งวงเงินที่ได้รับจัดสรรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตำบลเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ	3.05	0.35	ปานกลาง
	รวม	3.15	0.28	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานศึกษาริการอำเภอมีความคิดเห็น การปฏิบัติงานของศึกษาริการอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า งานที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางศาสน พิธีในวันสำคัญทางศาสนา และประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงาน/สถานศึกษาทุกสังกัด คัดเลือกครู อาจารย์ ผู้จัดการเรียนการสอน และสถานศึกษา จัดจริยธรรมดีเด่น ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาริการอำเภอ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ ศึกษาริการอำเภออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ด้านการวัฒนธรรม จําแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการเผยแพร่กิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น	3.48	0.67	มาก
2	ประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาจัดให้มีเครือข่ายทางวัฒนธรรม	3.51	0.65	มาก
3	ประสานงานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	3.44	0.65	มาก
4	ประสานงานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูเผยแพร่โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	3.40	0.60	ปานกลาง
5	ประสานงานการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.ทศ.)	3.29	0.55	ปานกลาง
6	การรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมในอำเภอ	2.97	0.47	ปานกลาง
7	การสำรวจศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้านวัฒนธรรมอำเภอ	2.95	0.55	ปานกลาง
8	การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของอำเภอสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ	3.20	0.51	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	งานที่ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
9	การให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการด้านวัฒนธรรมของหน่วยงานอื่น ๆ	3.19	0.46	ปานกลาง
10	การศึกษาวิเคราะห์แผนงาน/โครงการในแผนพัฒนาด้านการวัฒนธรรมประจำปีของอำเภอ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ	3.05	0.49	ปานกลาง
11	การกำกับ เร่งรัด ติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	3.10	0.43	ปานกลาง
12	การสรุปผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมปัญหาที่พบในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเมินผลและยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมดีเด่น	3.36	0.56	ปานกลาง
13	การติดตาม ประเมินผลและยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมดีเด่น	3.36	0.56	ปานกลาง
14	กำกับ เร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงาน องค์การทางวัฒนธรรม	3.11	0.48	ปานกลาง
15	การกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมปัญหาที่โต้พบด้านการวัฒนธรรมในอำเภอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาด้านการวัฒนธรรม	3.32	0.63	ปานกลาง
16	การจัดสรรเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม	3.09	0.37	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	งานที่ศึกษาศึกษาการอำเภอปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
17	การประมวลผลความต้องการของหน่วยงาน/สถานศึกษา ทางด้านวัฒนธรรมของอำเภอ	2.93	0.53	ปานกลาง
18	การจัดหางบประมาณและแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอ	2.90	0.58	ปานกลาง
19	การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน เกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอด้านการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	2.86	0.61	ปานกลาง
20	การสรรหา และระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.13	0.58	ปานกลาง
	รวม	3.15	0.29	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานศึกษาศึกษาการอำเภอมีความคิดเห็น การปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาการอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า งานที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการเผยแพร่กิจกรรมวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา จัดให้มีเครือข่ายทาง วัฒนธรรม ประสานงานการดำเนินการ ด้านการอนุรักษ์ส่งเสริม ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น ประสานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู เผยแพร่โบราณสถาน โบราณวัตถุ และ ศิลปวัตถุ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาการอำเภอ มีความ คิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาการอำเภออยู่ในระดับปานกลาง

เพื่อที่จะตรวจสอบ สมมติฐานความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา
และวัฒนธรรม ว่าอยู่ในระดับปานกลางหรือไม่ ได้ทำการตรวจสอบโดยสถิติ t-test นัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการตรวจสอบปรากฏ ดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์
ค่าสถิติ t ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และ
การวัฒนธรรมโดยรวม

งานศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		ค่าเฉลี่ย ที่เป็นเกณฑ์	t	
	\bar{X}	S.D.			
ด้านการศึกษา	3.20	0.30	3.41	-10.5*	ปานกลาง
การศาสนา	3.15	0.28	3.41	-13.0*	ปานกลาง
การวัฒนธรรม	3.15	0.29	3.41	-13.0*	ปานกลาง
รวม	3.17	0.26	3.41	-12.0*	ปานกลาง

* $p < .05$

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และ
การวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($t = -12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง
เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์รายด้าน รายข้อ และโดยรวมผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 5 - 8 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ด้านการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในระดับอำเภอเกี่ยวกับการรับนักเรียนประจำปี	1.00	0	น้อย
2	ประสานงานรณรงค์ให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับหน่วยงาน/สถานศึกษา	1.00	0	น้อย
3	ประสานงานการจัดกิจกรรมและส่งเสริมการแนะแนวการศึกษาและการอาชีพแก่บุคคลทั้งในและนอกระบบการศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอ	1.00	0	น้อย
4	ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียน ทุกสังกัด ทุกระดับในพื้นที่อำเภอ เช่น การจัดหาทุนการศึกษา	1.16	0.40	น้อย
5	ประสานงานด้านการส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	1.00	0	น้อย
6	การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์นโยบายเป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา	1.50	0.57	น้อย
7	การศึกษาวิเคราะห์ กำหนดดัชนีข้อมูลทางการศึกษาจากหน่วยงานทุกสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ เพื่อดำเนินการจัดทำแผน	1.83	0.40	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
8	การจัดประชุมผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้แจง จัดทำแผน กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสนับสนุน ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	1.00	0	น้อย
9	การจัดประชุมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อพิจารณา ปรับปรุงกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	1.33	0.51	น้อย
10	การดำเนินการสนับสนุนหรือร่วมกับหน่วยงาน/ สถานศึกษา ครู อาจารย์หรือบุคลากรในกิจกรรมแผนงาน โครงการด้านการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา	1.83	0.75	ปานกลาง
11	การกำกับ เร่งรัด การดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ตามนโยบายของกรมต้นสังกัด	1.16	0.40	น้อย
12	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบผล การดำเนินการและปรับปรุงแก้ไข	1.00	0	น้อย
13	การดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษา สังกัด กระทรวงศึกษานิเทศก์ในอำเภอเพื่อวิเคราะห์ สรุปข้อมูล สถิติ และติดตามผลการดำเนินงาน	1.16	0.40	น้อย
14	การดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ของสถานศึกษาทุกสังกัด	1.66	0.40	น้อย
15	การควบคุม ติดตามผลการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ให้แก่หน่วยงาน/สถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ	1.50	0.57	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาริการอำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
16	การจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนหน่วยงานสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างเหมาะสม	1.16	0.40	น้อย
17	การระดมสรรพกำลังจัดหาเงินนอกงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ	1.83	0.75	ปานกลาง
18	การเผยแพร่ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง มติเกี่ยวกับการเงิน การพัสดุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติในทันที	1.00	0	น้อย
19	การศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการด้านงบประมาณของหน่วยงานเพื่อกำหนดแนวทางการขอตั้งงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษา	2.00	0	ปานกลาง
20	การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย กำหนดวงเงินค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอ	1.66	0.51	น้อย
	รวม	1.35	0.52	น้อย

จากตาราง 5 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อาเภอมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการด้านงบประมาณของหน่วยงานเพื่อกำหนดแนวทางขอตั้งงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษา การศึกษาวิเคราะห์กำหนดดัชนีข้อมูลทางการศึกษาจากหน่วยงานทุกสังกัดของกระทรวงศึกษานิเทศก์เพื่อดำเนินการจัดทำแผน การระดมสรรพกำลังจัดหาเงินนอกงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ศึกษานิเทศก์อาเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย จำนวน 17 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ระหว่าง 1.00 - 1.66

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
อำเภอ ด้านการศาสนา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	1.50	0.57	น้อย
2	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการจัด กิจกรรมทางศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา	1.00	0	น้อย
3	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา ในการดำเนินการ จัดประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดการอ่านทำนองสรภัญญะ แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	1.16	0.40	น้อย
4	ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อขอรับการ สนับสนุนในการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางชุมชน และ อุทยานการศึกษา	1.50	0.57	น้อย
5	ประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงาน/สถานศึกษา ทุกสังกัด คัดเลือกครูอาจารย์ ผู้จัดการเรียนการสอนและ สถานศึกษา จัดจริยธรรมดีเด่น	1.16	0.40	น้อย
6	การจัดประชุมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนและ เกณฑ์การพัฒนาศาสนสถาน	1.00	0	น้อย
7	การดำเนินงานให้หน่วยงาน/สถานศึกษา มีส่วนร่วมใน ในการจัดทำแผนพัฒนาศาสนสถาน	1.83	0.75	ปานกลาง
8	การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาและความ จำเป็นในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทาง การศาสนา	1.33	0.51	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาราชการอำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
9	การศึกษาสำรวจข้อมูล ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ	1.16	0.40	น้อย
10	การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ทรัพยากรทางด้านศาสนา เพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบข้อมูลทางศาสนาเป็นปัจจุบัน	1.16	0.40	น้อย
11	การกำกับ ติดตาม เกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์ในอำเภอ	1.66	0.51	น้อย
12	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาศาสนา เผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ	1.00	0	น้อย
13	การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาวัด เป็นศูนย์กลางชุมชนและอุทยานการศึกษาและเผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ	1.00	0	น้อย
14	การติดตาม ประเมินผล และประกาศเกียรติคุณครู อาจารย์สถานศึกษาที่จัดจริยศึกษาดีเด่น	1.00	0	น้อย
15	การกำกับ ควบคุม สรุปลวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการส่งเสริมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (คปต.)	1.00	0	น้อย
16	การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา บุคลากร ทำการศึกษาวิจัยปัญหาทางการศาสนา ในอำเภอ	1.00	0	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		X	S.D.	
17	การจัดหางบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา บุคลากร ท้าการศึกษาวิจัยปัญหาทางการศาสนา ในอำเภอ	1.83	0.40	ปานกลาง
18	การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับศาสนสถานที่ผ่านมากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปและเป็นแนวทางในการขอตั้งงบประมาณ	1.33	0.51	น้อย
19	การศึกษาวิเคราะห์งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ ในแผนพัฒนาการศาสนาอำเภอประจำปีที่ตั้ง	1.16	0.40	น้อย
20	การแจ้งวงเงินที่ได้รับจัดสรรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตำบล เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ	1.00	0	น้อย
	รวม	1.22	0.45	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านการศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.22$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การดำเนินงานให้หน่วยงาน/สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาศาสนสถาน การจัดหางบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา บุคลากร ท้าการศึกษาวิจัยปัญหาทางการศาสนาในอำเภอ ส่วนข้ออื่นพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาน้อย จำนวน 18 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ระหว่าง 1.00 - 1.66

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
อำเภอ ด้านการวัฒนธรรม จำนวนเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการเผยแพร่กิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น	1.33	0.51	น้อย
2	ประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาจัดให้มีเครือข่ายทางวัฒนธรรม	1.00	0	น้อย
3	ประสานงานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	1.00	0	น้อย
4	ประสานงานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูเผยแพร่โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	1.00	0	น้อย
5	ประสานงานการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.ทศ.)	1.66	0.51	น้อย
6	การรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมในอำเภอ	1.50	0.57	น้อย
7	การสำรวจศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้านวัฒนธรรมอำเภอ	1.00	0	น้อย
8	การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของอำเภอสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ	1.33	0.51	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
9	การให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการด้านวัฒนธรรมของหน่วยงานอื่น ๆ	1.00	0	น้อย
10	การศึกษาวิเคราะห์แผนงาน/โครงการในแผนพัฒนาด้านการวัฒนธรรมประจำปีของอำเภอ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ	1.00	0	น้อย
11	การกำกับ เร่งรัด ติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	1.16	0.40	น้อย
12	การสรุปผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมปัญหาที่พบในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเมินผลและยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมดีเด่น	1.00	0	น้อย
13	การติดตาม ประเมินผลและยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมดีเด่น	1.00	0	น้อย
14	กำกับ เร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงาน องค์กรทางวัฒนธรรม	1.50	0.57	น้อย
15	การกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมปัญหาที่ได้พบด้านการวัฒนธรรมในอำเภอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาด้านการวัฒนธรรม	1.00	0	น้อย
16	การจัดสรรเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม	1.00	0	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา		แปลความ
		X	S.D.	
17	การประมวลผลความต้องการของหน่วยงาน/สถานศึกษา ทางด้านวัฒนธรรมของอำเภอ	1.00.	0	น้อย
18	การจัดหางบประมาณและแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอ	2.33	0.51	ปานกลาง
19	การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน เกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอด้านการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	2.16	0.40	ปานกลาง
20	การสรรหา และระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	2.53	0.54	ปานกลาง
	รวม	1.32	0.70	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การจัดหางบประมาณและแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอ การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ การสรรหาและระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาน้อย จำนวน 18 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ระหว่าง 1.00 - 1.66

เพื่อที่จะตรวจสอบ สมมติฐานระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษาศาสนาและการวัฒนธรรม ว่าอยู่ในระดับปานกลางหรือไม่ ได้ทำการตรวจสอบโดยสถิติ t-test นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการตรวจสอบ ปรากฏดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา ค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์ ค่าสถิติ t ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวม

ปัญหาในการปฏิบัติงานของ ของศึกษานิเทศก์อาเภอ	ระดับการปฏิบัติ		ค่าเฉลี่ย ที่เป็นเกณฑ์	t	
	\bar{X}	S.D.			
ด้านการศึกษา	1.35	0.52	1.67	-1.6*	ปานกลาง
การศาสนา	1.22	0.45	1.67	-2.5*	น้อย
การวัฒนธรรม	1.32	0.70	1.67	-1.25	ปานกลาง
รวม	1.30	0.52	1.67	-1.76	ปานกลาง

$$p < .05$$

จากตาราง 8 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อาเภอ มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศึกษานิเทศก์อาเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศาสนา อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อาเภอ โดยรวม 3 ด้าน

ตาราง 9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวม 3 ด้าน

ข้อที่	สาเหตุของปัญหา	N	f	ร้อยละ
1	อัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	6	6	100
2	ขาดงบประมาณสนับสนุน	6	6	100
3	การจัดการศึกษามีหลายหน่วยงาน การปฏิบัติงาน เข้าใจไม่ตรงกัน	6	6	100
4	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจไม่ตรงกัน	6	6	100
5	การจัดตั้งและค่าของงบประมาณ การจัดสรร ยังไม่ เพียงพอต่อแผนงาน/โครงการในการปฏิบัติงาน	6	6	100
6	แนวทางการปฏิบัติงานด้านการกำกับ เร่งรัด ติดตามไม่ชัดเจน	6	5	83.3
7	แนวทางและรูปแบบใช้ข้อมูลร่วมกันกับหน่วยงาน/ สถานศึกษา ยังมีรูปแบบไม่แน่นอน	6	5	83.3
8	งบประมาณการดำเนินงานแผนงาน/โครงการมาจาก กรมต้นสังกัด ไม่สามารถกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายได้	6	5	53.3
9	การดำเนินงานบางแผนงาน/โครงการ มีได้ดำเนิน ตามแผนงาน/โครงการที่วางไว้ ยากต่อการติดตาม ประเมินผล	6	5	53.3
10	วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ไม่เพียงพอ	6	4	66.6
11	บุคลากรในสังกัดขาดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการ	6	4	66.6
12	การประมวลผลข้อมูล สถิติ เพื่อการวางแผนและ การประเมินผลขาดความต่อเนื่อง	6	4	66.6

ตอนที่ 3 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อาเภอ โดยรวม 3 ด้าน

ตาราง 9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อาเภอด้านการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวม 3 ด้าน

ข้อที่	สาเหตุของปัญหา	N	f	ร้อยละ
1	อัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	6	6	100
2	ขาดงบประมาณสนับสนุน	6	6	100
3	การจัดการศึกษามีหลายหน่วยงาน การปฏิบัติงาน เข้าใจไม่ตรงกัน	6	6	100
4	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจไม่ตรงกัน	6	6	100
5	การจัดตั้งและค่าของงบประมาณ การจัดสรร ยังไม่ เพียงพอต่อแผนงาน/โครงการในการปฏิบัติงาน	6	6	100
6	แนวทางการปฏิบัติงานด้านการกำกับ เร่งรัด ติดตามไม่ชัดเจน	6	5	83.3
7	แนวทางและรูปแบบใช้ข้อมูลร่วมกันกับหน่วยงาน/ สถานศึกษา ยังมีรูปแบบไม่แน่นอน	6	5	83.3
8	งบประมาณการดำเนินงานแผนงาน/โครงการมาจาก กรมต้นสังกัด ไม่สามารถกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายได้	6	5	53.3
9	การดำเนินงานบางแผนงาน/โครงการ มิได้ดำเนิน ตามแผนงาน/โครงการที่วางไว้ ยากต่อการติดตาม ประเมินผล	6	5	53.3
10	วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ไม่เพียงพอ	6	4	66.6
11	บุคลากรในสังกัดขาดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการ	6	4	66.6
12	การประมวลผลข้อมูล สถิติ เพื่อการวางแผนและ การประเมินผลขาดความต่อเนื่อง	6	4	66.6

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	สาเหตุของปัญหา	N	f	ร้อยละ
13	การดำเนินการแผนงาน/โครงการ ต่างหน่วย ต่างปฏิบัติตามกรมต้นสังกัดสั่งการ ทำให้ขาด การประสานแผน	6	4	66.6
14	นโยบาย/เป้าหมาย แผนงาน/โครงการของหน่วย งานทางการศึกษาต่าง ๆ มิได้แจ้งให้ได้รับทราบ	6	4	66.6
15	ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการ	6	4	66.6

จากตาราง 9 แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอ มีความคิดเห็นต่อสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวม 3 ด้าน ซึ่งสาเหตุของปัญหาที่ศึกษาธิการอำเภอให้ความเห็นเหมือนกันคิดเป็นร้อยละ 100 ในเรื่องอัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณสนับสนุน การจัดการศึกษามีหลายหน่วยงาน การปฏิบัติงานเข้าใจไม่ตรงกัน การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจไม่ตรงกัน การจัดตั้งและค่าของงบประมาณการจัดสรร ยังไม่เพียงพอต่อแผนงาน/โครงการในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 83.3 ได้แก่ แนวทางการปฏิบัติงานด้านการกำกับ เร่งรัด ติดตาม ไม่ชัดเจน แนวทางและรูปแบบการใช้ข้อมูลร่วมกันกับหน่วยงาน/สถานศึกษายังมีรูปแบบไม่แน่นอน งบประมาณการดำเนินงานแผนงาน/โครงการมาจากต้นสังกัด ไม่สามารถกำหนดเงินค่าใช้จ่ายได้ การดำเนินงานวางแผนงาน/โครงการมิได้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ยากต่อการติดตาม ประเมินผล ความคิดเห็นร้อยละ 66.6 ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีไม่เพียงพอบุคลากรในสังกัดขาดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการ การประมวลผล ข้อมูล สถิติ เพื่อการวางแผนและการประเมินผลขาดความต่อเนื่อง การดำเนินการแผนงาน/โครงการต่างหน่วยต่างปฏิบัติตามกรมต้นสังกัดสั่งการ ทำให้ขาดการประสานแผน นโยบาย/เป้าหมาย แผนงาน/โครงการของหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ มิได้แจ้งให้ได้รับทราบและความคิดเห็นร้อยละ 50 ได้แก่ ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อาเภอ ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยสรุปวิธีการศึกษาค้นคว้าและผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อาเภอ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อาเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์ อาเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ อาเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ อาเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอก
 โรงเรียนอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและศึกษานิเทศก์
 อำเภอ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง
 กับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2539 คือ ผู้บริหาร
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 22 คน หัวหน้าการประถมศึกษาและผู้ช่วย
 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 12 คน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
 อำเภอและผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 12 คน และ
 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมและมัธยมศึกษา จำนวน 58 คน รวม 104 คน และ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
 ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
 ของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 (Rating Scale) มี 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี
 ต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในงาน 3 ด้าน จำนวน 60 ข้อ คือด้านการศึกษา 20
 ข้อ ด้านการศาสนา 20 ข้อ และด้านการวัฒนธรรม 20 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
 เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา
 การศาสนาและการวัฒนธรรม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและสถานที่ปฏิบัติงานของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ รวม 60 ข้อ คือ ด้านการศึกษา 20 ข้อ ด้านการศาสนา 20 ข้อ และด้านการวัฒนธรรม 20 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและศึกษานิเทศก์จังหวัด เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ศึกษานิเทศก์จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง โดยส่งผ่านต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามจำนวน 104 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยวิเคราะห์โดยรวม รายด้านและรายข้อ
2. วิเคราะห์ระดับปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยวิเคราะห์โดยรวม รายด้านและรายข้อ
3. หาค่าความถี่ของสาเหตุของปัญหา โดยนับข้อสาเหตุปัญหาในแต่ละประเด็นหรือแต่ละข้อมีค่าความถี่เท่ากับ 1 แล้วนำไปหารค่าร้อยละของแต่ละประเด็นหรือแต่ละข้อ โดยคิดจากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 6 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC*วิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในจังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการศึกษาได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ด้าน การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม พบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการแทน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ มีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการศึกษา พบว่า ศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานด้านการศึกษา จาแนกเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก ในเรื่องประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาเกี่ยวกับการรับนักเรียนประจำปี และประสานงานการบรรจุค่าให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับหน่วยงาน/สถานศึกษา ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้านการศาสนา พบว่า ศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานด้านการศาสนา จาแนกเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก ในเรื่องประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาทุกสังกัด คัดเลือก ครู อาจารย์ ผู้จัดการเรียนการสอนและสถานศึกษา จัดจริยธรรมดีเด่น ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านการวัฒนธรรม พบว่า ศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม จาแนกเป็นรายข้อ พบว่าการปฏิบัติงาน

ของศึกษาศึกษาอาเภออยู่ในระดับมาก ในเรื่องประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการเผยแพร่กิจกรรม วัฒนธรรมของท้องถิ่น ประสานงานการค้าเนื้องานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา จัดให้มีเครือข่ายทางวัฒนธรรม ประสานงานการค้าเนื้องานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมฟื้นฟูเผยแพร่โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาอาเภอ ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม พบว่า ศึกษาศึกษาอาเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการศึกษา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาอาเภออยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และศึกษาศึกษาอาเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการด้านงบประมาณของหน่วยงาน เพื่อกำหนดแนวทางการขอตั้งงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษา การศึกษาวิเคราะห์กำหนดดัชนีข้อมูลทางการศึกษาจากหน่วยงานทุกสังกัดของกระทรวงศึกษา เพื่อดำเนินการจัดทำแผนการระดมสรรพกำลังจัดหาเงินนอกงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการค้าเนื้องานตามแผนงาน/โครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

2. ด้านการศาสนา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาอาเภออยู่ในระดับน้อย มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และศึกษาศึกษาอาเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศาสนา จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องการค้าเนื้องานให้หน่วยงาน/สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาศาสนสถานและการจัดหางบประมาณ เพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา บุคลากร ทางการศึกษาวิจัยปัญหาด้านการศาสนาในอาเภอ ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

3. ด้านการวัฒนธรรม พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาศึกษาอาเภออยู่ในระดับปานกลาง มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และศึกษาศึกษาอาเภอมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการพัฒนาและระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการการค้าเนื้องาน

ศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดทำงบประมาณและแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นต่อสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีข้อที่น่าสนใจโดยให้ความเห็นเหมือนกันในเรื่องอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณสนับสนุน การจัดการศึกษามีหลายหน่วยงาน การปฏิบัติงานเข้าใจไม่ตรงกัน การประสานงานกับ ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจไม่ตรงกัน การจัดตั้งและค่าของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอต่อแผนงาน/โครงการในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอจังหวัดสมุทรปราการด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวมพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะพิจารณาได้ว่า ในปัจจุบัน ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ นอกจากจะมีพื้นความรู้ในระดับปริญญาตรีแล้ว ก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งหรือระหว่างการดำรงตำแหน่ง ก็มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาฝึกอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นพื้นฐานที่ทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานได้ผล แต่สภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าถึงแม้ ศึกษานิเทศก์อำเภอจะได้รับการพัฒนาฝึกอบรม มีความรู้พื้นฐานอยู่มากก็ตาม การปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ที่ปรากฏผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากภาระงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมนั้น ปริมาณงานในความรับผิดชอบนั้นมีปริมาณมากและกว้างขวาง โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในระดับอำเภอจะต้องออกปฏิบัติในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ลักษณะงานจึงยากต่อการดำเนินงานตามภาระ

ในความรับผิดชอบได้สมบูรณ์ครบถ้วน และจากการที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 52) เคยสำรวจพบว่า ปัญหาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชานั้นมีปัญหาในการปฏิบัติงาน เนื่องจากภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบมีเป็นจำนวนมาก ขณะที่อัตราการจ้างขาด ประคบกับทรัพยากรในการบริหารงานไม่เพียงพอ แม้ว่าได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารใหม่ โดยการจัดอัตราภาลัษงักววิชาการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งน่าจะสันนิษฐานได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจะมีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ด้วย ซึ่งหากพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอนั้น ถึงแม้ว่าศึกษาธิการอำเภอจะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค ปฏิบัติราชการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในด้านส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูง แต่เนื่องจากในสภาพปัจจุบัน องค์การทางการศึกษาได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยมีการออกกฎหมายขึ้นมาใช้ในองค์กร ซึ่งกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีสถานศึกษาในสังกัด เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา เป็นต้น ได้มีระเบียบข้อบังคับในการบริหารงาน การควบคุมกำกับดูแลหน่วยงาน/สถานศึกษาของตนเอง โดยหน่วยงาน/สถานศึกษากระจายอยู่ทั่วไปทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำหรับส่วนภูมิภาคบางหน่วยงานยังขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ซึ่งกรมกองจะทำการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในฐานะของผู้ประสานงานทางด้านการศึกษาตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดอำนาจหน้าที่และแนวปฏิบัติราชการของศึกษาธิการอำเภอหรือติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ตามนโยบายของกรมต้นสังกัดที่ขอความร่วมมือมา ซึ่งการปฏิบัติงานตามลักษณะงานดังกล่าว ศึกษาธิการอำเภอจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยราชการหรือบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งผู้นำท้องถิ่นด้วย ซึ่งผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของ ไตรรัตน์ สิทธิกุล (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภารกิจการบริหารงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอในทรรณะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ซึ่งพบว่า การปฏิบัติภารกิจด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการศาสนา พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยงานด้านการศาสนาในส่วนภูมิภาคนั้น มีขอบเขตกว้างขวาง มีความรับผิดชอบสูง ครอบคลุมงานศาสนาทุกด้าน มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงของชาติ เจ้าคณะจังหวัด ซึ่งนับเป็นพระสังฆาธิการระดับสูงสุดของจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบงานพุทธศาสนาทั้งหมดของจังหวัด ทั้งงานด้านการปกครอง งานด้านศาสนศึกษา งานด้านการเผยแผร์ และงานด้านสาธารณูปการ ให้เป็นไปด้วยดี เพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของพุทธศาสนา ปรากฏว่าผู้ทำงานรับผิดชอบพระศาสนาอันมีขอบเขตกว้างขวางนี้ ภาระหน้าที่ดังกล่าว ตกอยู่กับเจ้าคณะจังหวัด ซึ่งมีเลขานุการเจ้าคณะจังหวัดรับภาระดำเนินการทั้งหมด ซึ่งเกินกำลังที่ท่านจะบริหารงานพระพุทธศาสนาทั้งจังหวัดให้สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรได้ กรมการศาสนาพิจารณาเห็นว่า การบริหารงานของกรมการศาสนาในส่วนภูมิภาคนั้น การให้สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด/อำเภอรับสนองงานเจ้าคณะสงฆ์ในแต่ละจังหวัด/อำเภอ จะก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงาน อย่างน้อยจะมีเจ้าหน้าที่สนองงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนอำนวยความสะดวกและอื่น ๆ ภารกิจของศึกษานิเทศก์อำเภอ คือ การประสานงานกับคณะสงฆ์จังหวัดและอำเภอ ทั้งนี้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับการติดต่อประสานงานในทุกเรื่องจะปฏิบัติภารกิจได้มาก ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ไม่ได้รับการติดต่อประสานงานจะไม่ได้ปฏิบัติภารกิจ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 287) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ไตรรัตน์ สิทธิกุล (2537 : บทคัดย่อ) พบว่าการปฏิบัติภารกิจด้านการศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการวัฒนธรรม พบว่าการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ สุพร แม่แสงจันทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องภารกิจการบริหารงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทรรศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคเหนือ ซึ่งพบว่าการปฏิบัติภารกิจด้านการวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้งานวัฒนธรรมที่ให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในการส่งเสริม ค้ำครองและทะนุบำรุงรักษาไว้ซึ่งระเบียบประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ให้ความร่วมมือประสานงานในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 11) อยู่ย่น ได้มีการปรับเปลี่ยนภารกิจการปฏิบัติงานไปเป็นฝ่ายประสานงาน ทั้งนี้เพราะจากการที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้มีประกาศเรื่องการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรส่งเสริมและประสานงานการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจังหวัดได้อย่าง

กว้างขวาง โดยมีการระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ประชาชนในลักษณะของเครือข่าย เครือญาติทางวัฒนธรรม 5 กลุ่ม เรียกว่า เบญจภาคี ประกอบด้วย องค์การรัฐ องค์การเอกชน องค์การชุมชน องค์การธุรกิจและองค์การวิชาการ โดยองค์การระดับรัฐนั้นในรูปแบบเครือข่ายเครือญาติจะมีในทุกอำเภอ ซึ่งจะมีศึกษาธิการอำเภอร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายเครือญาติ โดยวัตถุประสงค์ของสภาวัฒนธรรมนั้น เพื่อให้เกิดการรวมตัวจัดตั้งองค์กรในชุมชนในท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการทางวัฒนธรรมให้นำไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น เพื่อระดมสรรพกำลังการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในจังหวัด/อำเภอให้สามารถดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนสืบไป (สภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ. 2539 : 19 - 23)

4. ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา ศาสนาและการวัฒนธรรม พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่า ถึงแม้ว่าศึกษาธิการอำเภอจะปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยมีความเข้าใจในบทบาทตนเองตามภาระหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ตลอดจนการที่ศึกษาธิการอำเภอมีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานได้ผล ตลอดจนศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานโดยตรง ด้านการจัด ประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอ และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวงและแผนจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม แต่สภาพความเป็นจริง ในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอนั้น ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอที่กำหนดไว้ไม่ชัดเจน ขาดกฎหมาย และระเบียบรองรับ การปฏิบัติหน้าที่เป็นคู่แทนของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคกระทำได้ไม่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่กระทำได้ในลักษณะการให้บริการ ปัญหาด้านปัจจัย

การบริหารคือ ปัญหาเรื่องคน เงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ซึ่งสาเหตุในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ที่น่าสนใจคือ อัตราากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณสนับสนุน การจัดการศึกษามีหลายหน่วยงาน การปฏิบัติงานเข้าใจไม่ตรงกัน การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจไม่ตรงกัน และการจัดตั้งและค่าของงบประมาณ การจัดสรรยังไม่เพียงพอต่อแผนงาน/โครงการในการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องตรงกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 51) ได้อธิบายสภาพปัญหาต่าง ๆ ว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมาก แต่อัตรากำลังจำกัด ทรัพยากรการบริหารยังไม่เพียงพอ ประกอบกับการจัดการศึกษาในส่วนภูมิภาคมีหลายระดับหลายประเภท และมีหน่วยงานแยกกันรับผิดชอบอย่างกระจุกกระจาย การปฏิบัติงานในฐานะองค์กรกลางในส่วนภูมิภาคและบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถกำกับดูแลเร่งรัด และประสานงานการจัดการศึกษาในแต่ละระดับแต่ละประเภทของหน่วยงานทางการศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ภารกิจการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอได้ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ศึกษาธิการอำเภอควรนำข้อมูลการวิจัยเสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อได้รับทราบและกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
2. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการวิเคราะห์ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยมุ่งประเด็นด้านความเหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และงานที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดขึ้นใหม่ตามโครงสร้างแผนอัตรากำลัง ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้จัดเตรียมบุคลากรได้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมต่อไป
3. ศึกษาธิการอำเภอควรตรวจสอบความพร้อม สภาพความเพียงพอของปัจจัยทางด้านทรัพยากรทางการบริหาร โดยเฉพาะการดำเนินการจัดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ

เครื่องใช้ต่าง ๆ ในสำนักงาน โดยการขอความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

4. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ให้ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับ ทุกประเภท ให้ประสานสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของสำนักงาน

5. ศึกษาธิการอำเภอควรใช้ความรู้ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงาน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น มีการประชุมชี้แจง ชักชวนความเข้าใจ ให้หน่วยงาน/สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักในความสำคัญและจำเป็นของข้อมูลที่ชัดเจนถูกต้อง เป็นปัจจุบันในการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ รวม 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เห็นควรทำการวิจัยเฉพาะด้านการศึกษาหรือการศาสนาหรือการวัฒนธรรม เพียงด้านเดียว เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. เนื่องจากการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอต้องใช้ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และการประสานงานอย่างมาก จึงควรมีการวิจัยในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอโดยใช้เทคนิคด้านมนุษยสัมพันธ์หรือเทคนิคในด้านการประสานงาน

3. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำเฉพาะในจังหวัดสมุทรปราการ จึงควรทำการวิจัยการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในจังหวัดอื่น ๆ และเขตการศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลมากขึ้น

4. กลุ่มประชากรที่ศึกษา ควรศึกษาความคิดเห็นจากคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ เพื่อเป็นข้อเปรียบเทียบมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เจริญผล สุวรรณโชติ. ทฤษฎีการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพรวพิตยา, 2519.
- ชลิตา ศรีมณี. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์, 2525.
- ไตรรัตน์ สิทธิกุล. ภารกิจการบริหารงานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของ
ศึกษาธิการอำเภอในทรรณะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537. อัดสำเนา.
- บุญรอด ไก่แก้ว. การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 11.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัดสำเนา.
- บุญส่ง เนาวรัตน์. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 12.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. อัดสำเนา.
- ประชม รอดประเสริฐ. เอกสารประกอบคำสอนวิชาการบริหาร 541 การบริหารงานบุคคล
ทางการศึกษา. ม.ป.ท., 2528. อัดสำเนา.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ โครงสร้าง
ใหม่ของศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ. ม.ป.ท., 2527.
- _____. การสำรวจสภาพสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ ในช่วงปีงบประมาณ 2532.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2533.
- _____. การอบรมนักวิชาการศึกษาบรรจุใหม่. ม.ป.ท., 2534.
- _____. คู่มือการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : กองการเจ้าหน้าที่
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.
- _____. ระบบแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ :
บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2535.
- _____. แผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533 - 2535) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
อำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.
- _____. ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดในเอกสารการประชุมสัมมนา
ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดที่วราชนาฏจักร. กรุงเทพฯ : กองการเจ้าหน้าที่, 2531.

- พระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535.
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109 ตอนที่ 45. หน้า 28 - 29. ลงวันที่ 8
 เมษายน 2535.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 108
 ตอนที่ 156. หน้า 1 - 41. ลงวันที่ 4 กันยายน 2534.
- พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109
 ตอนที่ 31. หน้า 1 - 72. ลงวันที่ 31 มีนาคม 2535.
- ไพโรจน์ ทางดี. การปฏิบัติตามบทบาทของนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
 ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและนักวิชาการศึกษาในเขตการศึกษา 11.
 ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2536. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
 2516.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทาง
 การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
 2516.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วิจิตร วรดบางกูร. ศิลปะศาสตร์นำสู่สำหรับผู้นำ. กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- วิเชียร ชุ่มช่วย. ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการ.
 ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2533. อัดสำเนา.
- ศรายุทธ มั่นประทีป. การรับรู้ในบทบาทตนเองของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 7.
 ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงาน. ที่ระลึกพิธีเปิดป้ายอาคารสำนักงานการศึกษา
 การศาสนา และการวัฒนธรรม. ม.ป.ท., 2539.

- สมพงษ์ เกษมสิน. สารานุกรมการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2517.
- สมาน รังสีโยกฤษณ์ และสุทธิสมบูรณ์. หลักการบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2525.
- สภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ. วารสาร. 2539.
- สุพร แผ่แสงจันทร์. ภารกิจการบริหารงานศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ของ
ศึกษาธิการอำเภอ ตามพระศนะของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือ. ปริชญานิพนธ์
กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- เสริมปัญญา เทียมวัน. การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและความคาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ
ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 6. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สัมฤทธิ์ พันธุ์คำ. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- เสนาะ ดีเยาว์, สุปรานี ศรีจักราภิมุข และนิยะดา ชุณหะวงศ์. การบริหารงานบุคคล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- Anderson, John Kent. "Superintendent's Involment," Dissertation Abstracts International. 42(11) : 1656 - A ; May, 1982.
- Beach, Dale S. Personnel. The Management of People at Work. New York : the Macmillan Co., 1965.
- Cohen, Arthur Lee. "An Analysis of the Functional Task of Superintendent in the State of Indiana," Dissertation Abstracts International. 32(1) : 486 - A ; July, 1971.
- Collins, William. "Component of Administrative Competency as Determined by Tennessee Superintendents," Dissertation Abstracts International. 35(II) : 93 - A ; September, 1975.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Hersey, Paul and Kenneth Blanchard. Management of Organization Behavior. England Cliffs, N.J. Prentice-Hill, Inc., 1972.
- Lopez, Felix M. Evaluation Employee Performance. New York : Public Personnel Assosiation, 1968.

- Kingbury, Jeseoph B. Personal Administration for Thai Student, Bangkok. Institute of Public Administration, Thummasat University, 1957.
- Nicolai Renato C.D. "The Adminmistrative Behavior of the Superienterdent of School as Perceived by High School Principals," Dissertation Abstracts International. 33(VII) : 3214 - A ; January, 1973.
- Simon, Herbert A., Smithburg W. Donald and Thomson A. Victor. Public Administrative. New York : Alfred, Knoptf A., 1960.
- Terry, Geroge R. Principle of Management. Homewood, Illinois : Richard, Irwin D. Inc., 1977.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/0020

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

2 มกราคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ/ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ/
ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ/ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดสมุทรปราการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายวงศ์เทพ โรจนถาวร เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ด้านการศึกษา การศาสนา
การวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

อาจารย์สุพิพรรณ	พัฒนาพิชัย	ประธาน
รศ.ดร. สมสรร	วงษ์อยู่น้อย	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการ/หัวหน้าการประถมและผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ/ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา/หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ตอบแบบสอบถามในระหว่าง
เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริฤภา พูลสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร 2584119

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินระดับการปฏิบัติงานใน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
2. ผู้วิจัยต้องการนำแบบสอบถามนี้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
3. ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบตามสภาพเป็นจริงตามความเห็นของท่าน สำหรับคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับโดยจะไม่มีการนำไปเผยแพร่ใด ๆ ทั้งสิ้น
4. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 1 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในงาน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย/ ลงใน ()

หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่านในปัจจุบัน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- () อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
- () หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
- () ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาธิการอำเภอ
- () หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- () ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- () ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินระดับการปฏิบัติงานใน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
2. ผู้วิจัยต้องการนำแบบสอบถามนี้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
3. ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบตามสภาพเป็นจริงตามความเห็นของท่าน สำหรับคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับโดยจะไม่มีการนำไปเผยแพร่ใด ๆ ทั้งสิ้น
4. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและสถานที่ปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัดสมุทรปราการของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานด้าน ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและสถานที่ปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัด
สมุทรปราการ ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ขณะนี้ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ.....

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นในปัญหาและสาเหตุของปัญหา การปฏิบัติงานด้านการศึกษา
การศาสนาและการวัฒนธรรม

คำชี้แจง สอบถามความคิดเห็นในปัญหาและสาเหตุของปัญหา การปฏิบัติงานด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของ ปัญหา
		มาก	ปาน กลาง	น้อย	
	<u>ด้านการศึกษา</u>				
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในระดับอำเภอ เกี่ยวกับการรับนักเรียนประจำปี
2	ประสานงานรณรงค์ให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยม ศึกษาตอนต้นกับหน่วยงาน/สถานศึกษา.....
3	ประสานงานการจัดกิจกรรมและส่งเสริมการแนะแนว การศึกษาและการอาชีพแก่บุคคลทั้งในและนอกระบบ การศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอ.....
4	ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียน ทุกสังกัด ทุกระดับในพื้นที่อำเภอ เช่น การจัดหาทุนการศึกษา
5	ประสานงานด้านการส่งเสริมและควบคุมมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งในและ นอกสังกัดกระทรวงศึกษานิเทศก์

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
6	การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์นโยบายเป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา
7	การศึกษาวิเคราะห์ กำหนดดัชนีข้อมูลทางการศึกษาจากหน่วยงานทุกสังกัดของกระทรวงศึกษานิเทศก์ในอำเภอ เพื่อดำเนินการจัดทำแผน
8	การจัดประชุมผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษาเพื่อชี้แจงจัดทำแผน กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา
9	การจัดประชุมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ
10	การดำเนินการสนับสนุนหรือร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษา ครู อาจารย์หรือบุคลากรในกิจกรรมแผนงานโครงการด้านการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
11	การกำกับ เร่งรัด การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ตามนโยบายของกรมต้นสังกัด
12	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไข

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
13	การดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษา สังกัด กระทรวงศึกษานิเทศก์ในอำเภอเพื่อวิเคราะห์ สรุป ข้อมูลสถิติ และติดตามผลการดำเนินงาน
14	การดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ของสถานศึกษาทุกสังกัด
15	การควบคุม ติดตามผลการใช้งบประมาณที่ได้รับ จัดสรรให้แก่หน่วยงาน/สถานศึกษาตามแผนงาน/ โครงการ
16	การจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/โครงการ เพื่อ สนับสนุนหน่วยงานสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรม เป็นไปอย่างเหมาะสม
17	การระดมสรรพกำลังจัดหาเงินนอกงบประมาณเพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ
18	การเผยแพร่ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง มติเกี่ยวกับ การเงิน การพัสดุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และ ถือปฏิบัติในทันที
19	การศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการด้านงบประมาณของหน่วยงานเพื่อ กำหนดแนวทางการขอตั้งงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานทางการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
20	<p>การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย กำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายและวิเคราะห์งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำงบประมาณพัฒนาการศึกษาของอำเภอ</p> <p><u>ด้านการศาสนา</u></p> <p>1 ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>2 ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา</p> <p>3 ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการดำเนินการจัดประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดการอ่านทำนองสรภัญญะแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ</p> <p>4 ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อขอรับการสนับสนุนในการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางชุมชน และอุทยานการศึกษา</p> <p>5 ประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงาน/สถานศึกษา</p> <p>ทุกสังกัด คัดเลือกครูอาจารย์ ผู้จัดการเรียนการสอน และสถานศึกษา จัดจริยธรรมดีเด่น</p>				

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษาราชการอำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
6	การจัดประชุมหน่วยงาน/สถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนและแผนกการพัฒนาศาสนสถาน
7	การดำเนินงานให้หน่วยงาน/สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาศาสนสถาน
8	การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาและความจำเป็นในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทางการศาสนา
9	การศึกษาสำรวจข้อมูล ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
10	การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ทรัพยากรทางด้านศาสนาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบข้อมูลทางศาสนาเป็นปัจจุบัน
11	การกำกับ ติดตาม เกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์ในอำเภอ
12	การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาศาสนา เผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ
13	การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางชุมชนและอุทยานการศึกษาและ เผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ
14	การติดตาม ประเมินผล และประกาศเกียรติคุณครูอาจารย์สถานศึกษาที่จัดจริยศึกษาดีเด่น

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
15	การกำกับ ควบคุม สรุปลวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การส่งเสริมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (คปต.)
16	การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/ สถานศึกษา บุคลากร ทำการศึกษาวิจัยปัญหาทาง ด้านการศาสนาในอำเภอ
17	การจัดหางบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา บุคลากร ทำการศึกษาวิจัยปัญหาทางด้านการศาสนา ในอำเภอ
18	การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับศาสนสถาน ที่ผ่านมากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปและเป็น แนวทางในการขอตั้งงบประมาณ
19	การศึกษาวิเคราะห์งบประมาณตามแผนงาน/ โครงการในแผนพัฒนาการศาสนาอำเภอประจำปี ขอตั้ง
20	การแจ้งวงเงินที่ได้รับจัดสรรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตำบลเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ
	<u>ด้านการวัฒนธรรม</u>				
1	ประสานงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในการเผยแพร่ กิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
2	ประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงาน/สถานศึกษา จัดให้มีเครือข่ายทางวัฒนธรรม
3	ประสานงานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
4	ประสานงานการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู เผยแพร่โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ
5	ประสานงานการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครท้องถิ่น ในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.ทศ.)
6	การรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับ ศิลป วัฒนธรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ในอำเภอ
7	การสำรวจศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เพื่อจัดทำ แผนงาน/โครงการ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้าน วัฒนธรรมอำเภอ
8	การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการด้านการ อนุรักษ์ส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของอำเภอ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ
9	การให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานตาม แผนงาน/โครงการด้านวัฒนธรรมของหน่วยงานอื่น ๆ
10	การศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์แผนงาน/โครงการในแผนพัฒนา ด้านการวัฒนธรรมประจำปีของอำเภอ เพื่อจัดลำดับ ความสำคัญ

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
11	การกำกับ เร่งรัด ติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม				
12	การสรุปผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมปัญหาที่พบในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมดีเด่น				
13	การติดตาม ประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมดีเด่น				
14	กำกับ เร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงาน องค์กรทางวัฒนธรรม				
15	การกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมปัญหาที่ได้พบด้านการวัฒนธรรมในอำเภอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาด้านการวัฒนธรรม				
16	การจัดสรรเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม ..				
17	การประมวลผลความต้องการของหน่วยงาน/สถานศึกษาทางด้านวัฒนธรรมของอำเภอ				
18	การจัดหางบประมาณและแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนส่งเสริมดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอ				

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ระดับปัญหา			สาเหตุของปัญหา
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
19	การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมของอำเภอด้านการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ...
20	การสรรหา และระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวงศ์เทพ ชื้อสกุล โรจนถาวร

เกิดวันที่ 26 เดือน ตุลาคม พุทธศักราช 2500

สถานที่เกิด อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 109 ถนนเทศบาล 12 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรปราการ 10270

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา 7 หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมพลานามัย
และกิจการพิเศษ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานศึกษาศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ถนนสุขุมวิท
ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2512 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีวิทยาปากน้ำ อำเภอเมือง
สมุทรปราการ

พ.ศ. 2515 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดลวิทยา กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2517 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2521 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พลศึกษา กรุงเทพมหานคร (กศ.บ.)

พ.ศ. 2540 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร (กศ.ม.)